

Röviden

Ironikus levélváltás
Voiculescu és Basescu között

Mircea Geoană felkérésére ideiglenesen a szenátus elnök tisztségét betöltő Dan Voiculescu, a Konzervatív Párt (PC) alapító elnöke tegnap levélben szólította fel Traian Basescu államfőt, írja újra a parlament rendkívüli együttes ülésének összehívására vonatkozó kérését, mivel ez hiányos, ugyanis az államfő kérésében nem szerepel az ülés időpontja. Az elnöki hivatal azonnal reagált az ellenzéki politikusként levélre, rámutatva, hogy az államfő augusztus első felére, tehát 1–15. közötti intervallumra gondolt.

Tíz évig élt hamis iratokkal
Magyarországon egy romániai férfi

Tíz évig élt hamis iratokkal Magyarországon egy romániai férfi, akit most idegenrendészeti eljárás keretében utasítottak ki az országból – közölte tegnap a magyar rendőrség. A román állampolgárságú, magyar ajkú gyanúsított kedden bukott le Nyírcsászárban, ahol állandó lakcímmre akart bejelentkezni az önkormányzatnál. A polgármesteri hivatal ügyintézőjének feltűnt, hogy a férfi igazolványában szereplő adatokkal senki sem szerepel a nyilvántartásban, ezért értesítette a rendőrséget. Az érintett adatait a nyírbátori kapitányság munkatársai sem találták meg a nyilvántartási rendszerben, ellenben kiderítették, hogy a férfi személyi igazolványának száma egy nőnek kiadott okmányhoz tartozik. A 42 éves férfi vallomásaiban később elmondta, a régebbi típusú, könyv formájú hamis személyi igazolványt tíz éve Budapesten szerezte be, s annak felhasználásával azóta hivatalos adóigazolványt és tb-kártyát is készíttetett. Okmányaitval munkát vállalt, egészségügyi ellátást vett igénybe, sőt banki hitelt is felvett.

Újságírók tűntek el
Mexikóban

Négy újságíró tűnt el Észak-Mexikóban, a drogbandák összecsapásainak egyik színhelyén, Durangóban. A Televisa tv-csatorna két operatőrének, a Multimedios televízió riporterének és az El Vespertino tudósítójának vészett nyoma az alvilági leszámolás egyik véres körzetében. A bizottság adatai szerint hármukat hétfőn éjjeltájban ismeretlenek gépkocsiba tuszkolva vitték magukkal – ilyen taktikát alkalmaznak általában a drokartellek fegyveresei –, negyedik társukat pedig hasonló módon ragadták el kedden éjszaka.

Sikkasztott a Pentagon?

Összesen 8,7 milliárd dollár hiányzik abból a New York-i alapból, amelyet az ENSZ Biztonsági Tanácsa hozott létre, pontosabban az iraki olaj eladásából származó bevétel – amely felett az amerikai védelmi tárca rendelkezik – 96 százalékának sorsa ismeretlen. A Pentagon szerint az iraki gazdaságfejlesztésre szánt milliárdok „nem vesztek el”, a dokumentumok az archívumokba kerültek, s ez az oka, hogy rövid időn belül nem kerülhettek az ellenőrökhez. A védelmi tárca szerint az összes „elvesztett” pénzből „csak” 2,6 milliárd dollárnak nincs nyoma.

Elfogadhatatlan feltételek

Az izraeli kormány elfogadhatatlannak nevezte azokat a feltételeket, amelyeket Mahmúd Abbász palesztin elnök támasztott a közvetlen tárgyalások érdekében. A palesztinok három teljesíthetetlen feltételt szabnak; a tárgyalásokat onnan folytatásáért, ahová 2008 végén Ehud Olmert izraeli kormányfő idején eljutottak, az izraeli csapatok vonuljanak ki teljesen Ciszjordániából és Kelet-Jeruzsálemből, és fagyasszák be a további építkezéseket a zsidó telepeken.

Pakisztáni katasztrófa

Hírösszefoglaló

Bár az első hírek szerint akár negyvenöt is túlélhettek az Airblue pakisztáni légitársaság tegnap reggeli légi katasztrófáját, a délután nyilvánosságra hozott jelentés szerint az Iszlámábád közelében lezuhant Airbus 321-es repülőgép egyetlen utasa sem maradt életben. A pakisztáni hatóságok tájékoztatása szerint a fedélzeten tartózkodó 152 ember közül – 146 utas és 6 személyzeti – már 149 ember holttestét megtalálták.

A 202-es járaton külföldiek is utaztak: az áldozatok nemzeti hovatartozása egyelőre nem ismert pontosan, de különböző hírügynökségek értesülései szerint két amerikai, egy német és egy szómáliai állampolgár is életét vesztette az ismeretlen okból bekövetkezett balesetben. A Karacsiból érkező, leszálláshoz készülődő repülőgép pilótáinak helyzetét az esős, ködös időjárás nehezítette.

A baleset helyszínéhez közút nem vezet, a pakisztáni televízióban mutatott képsorok szerint a mentési munkálatokban részt vevők gyalogosan vagy helikopterekkel közelítették meg a roncsot. A becsapódás helyszínén sűrű volt a füst, a körülötte lévő erdős terület több helyen kigyulladt. A tüzet azóta sikerült eloltani, de a munkálatokat fel kellett függeszteni az eső miatt. A mentőcsapatok puszta kezükkel vájták utat maguknak a törmelék között. Egy rendőrségi tisztviselő, Bin Jamín elmondta, nagyon kevés holttest maradt egyben, így inkább az volt a segítők feladata, hogy a szerteszét heverő testrészeket zsákokba pakolják.

Az Airblue menetrend járata a romániai idő szerint 7.43-kor veszítette el a kapcsolatot az iszlá-

mábadi Benazir Bhutto Nemzetközi Repülőtér irányítótornyával.

„A pilóta még kiadta az utasítást a leszállásra – tájékoztatott Rehman Malik pakisztáni belügyminiszter. – A gép 792 méter magasan tartózkodott leszállás

előtt, majd hirtelen felemelkedett.”

Ahmed Muhtar védelmi miniszter közölte, hogy lezárták az irányítótornyot, és egy csoport megvizsgálja a repülőgép fekete dobozát, valamint a torony és a

járat között lebonyolított rádióforgalmat.

A pakisztáni kormány egynapos nemzeti gyászt rendelt el mára az áldozatok emlékére. Eddig ez volt a legsúlyosabb légi katasztrófa pakisztáni területen. ◀

Súlyos légi katasztrófák 2010-ben

Január 25. – Libanon: Az Ethiopian Airlines járata a bejrúti repülőtérrel való felszállás után pár kilométerre tengerbe zuhant. A balesetet a gépen tartózkodó 83 utas és a héttagú személyzet nem élte túl.

Április 10. – Oroszország/Lengyelország: A szmolenszki Szevernij repülőtér közelében leszállás közben lezuhant a Lech Kaczynski lengyel államfőt szállító Tu-154 M típusú repülőgép. A katasztrófa következtében 96 ember halt meg, közöttük a lengyel politikai és katonai vezetés számos képviselője, valamint a szovjetek által kivégzett lengyelek több hozzátartozója is.

Május 12. – Líbia: 93 utassal és 11 főnyi személyzettel a fedélzetén az al-Afrikija (Afriqiyah

Airways) líbiai légitársaság Dél-Afrikából érkező gépe Tripoli repülőtérén, a leszállópályától egy méterre lezuhant. A katasztrófát csak egy kilencéves holland kisfiú élte túl. Az áldozatok többsége, 66-an holland állampolgárok voltak.

Május 17. – Afganisztán: A Szalang-hágó közelében lezuhant az afgán Pamir Airways belföldi utasszállító repülőgépe. A gép harmincnyolc utasa és hatfős személyzete nem élte túl a katasztrófát.

Május 22. – India: A dél-indiai Mangalorban az Air India Express légitársaság Dubajból érkező Boeing 737-800 típusú gépe túlfutott a leszállópályán, és egy erdő fáinak ütközve lángba borult. 158 ember halt meg a katasztrófában, nyolcan túléltek a balesetet.

A helyszínre siető pakisztáni mentőszolgálatok csak a holttestek „összegyűjtésében” segídezhettek

Továbbra is elégedettek
Orbánnal a magyar választók

MTI

Továbbra is kétharmados támogatottsága van Orbán Viktor, és a Fidesz-KDNP-nek a Nézőpont Intézet tegnap közzétett felmérése szerint. Orbán Viktor miniszterelnöki munkájával a megkérdezettek 64 százaléka elégedett, a kormány tevékenységét az emberek több mint fele, 54 százaléka pozitívan ítéli meg, ami jelentős javulás az egy hónappal ezelőtti értékhez képest, amikor 46 százalék volt elégedett a kabinet teljesítményével. A Fidesz-KDNP támogatottsága is magas, az aktív szavazók 62 százaléka választaná a pártszövetséget egy most vasárnapi választáson. A Fidesz-szimpatizánsok háromnegyede (76 százaléka) mellett a Jobbik-tábor közel fele (43 százaléka) is jónak találja, hogy a kormány az ország érdekében használja kétharmados többségét. Orbán Viktorral kapcsolatban a Nézőpont Intézet így fogalmaz: „a kétharmadközeli elégedettség a kormányfő töretlen népszerűségéből is adódik. A rendkívüli népszerűség, illetve az a tény, hogy Orbán méltó politikai ellenfél nélkül maradt, egyaránt szük-

séges a kétharmados ‘forradalom’ működtetéséhez”.

A biztos választók 10 százaléka támogatja a Jobbikot, 7 százaléka az MSZP-t és 4 százaléka az LMP-t. A leginkább elutasított párt az MSZP; az emberek 41 százaléka nem szavazna a szocialista pártra. A Jobbikot a választók negyede, a Fideszt és az LMP-t pedig 9–9 százaléka nem választaná.

A fideszes és a szocialista bázisnak mindössze a tizede nyilatkozott úgy, hogy sohasem támogatná az LMP-t egy valamikori országgyűlési választáson. „Am mindez azzal függhet össze, hogy az új párt még nem döntötte el, kit tekint legfőbb ellenfelének” – vélik az intézet elemzői.

A Századvég Alapítvány hétfőn közzétett júliusi közvélemény-kutatása szerint alapjaiban nem változott a kormánytöbbség társadalmi támogatottsága a választások óta eltelt három hónapban. A biztos szavazók körében a kormánypártokra a megkérdezettek 64 százaléka voksolna, szemben az MSZP 16 százalékos, a Jobbik 10 százalékos, és az LMP 8 százalékos szavazati arányával. ◀

EU-s nyomás Románián
Koszovó elismeréséért

M. Á. Zs.

Fura helyzetbe került Románia: míg az ország ötödömággal megtagadja Koszovó függetlenségének elismerését, addig az Európai Unió külügyminisztereinek tanácskozásán arra kérték Teodor Baconschi, a román diplomácia vezetőjét, hogy a Szerbiával apólt, hagyományosan jó kapcsolatát vesse latba a térség stabilitásának biztosítása érdekében. Baconschi szerint konkrétan nem fogalmazódott meg olyan elvárás az Európai Bizottság részéről, hogy Bukarest ismerje el Koszovó elszakadását, csupán görög kollégájával együtt arra biztatták, hogy közvetítsen a két fél között. „Magunk részéről leszögeztem: Szerbia uniós csatlakozásának kérdését nem szabad összekötni Koszovó függetlenségének elfogadásával” – szögezte le Baconschi.

Hashim Thaci koszovói miniszterelnök igazágtalannak és a nemzetközi joggal szembehelyezkedőnek nevezte a The Times című brit lapnak adott interjújában, hogy öt európai uniós ország a hágai Nemzetközi Bíróság (ICJ) állásfoglalása ellenére sem hajlandó elismerni Koszovó független-

ségét. A 42 éves politikus arra sürgette Spanyolországot, Görögországot, Ciprust, Szlovákiát és Romániát, hogy haladéktalanul támogassák Koszovó függetlenségét, és nyissanak utat mind hazájáig, mind pedig Szerbia európai uniós csatlakozása előtt. Elmondta: az ellenző EU-s tagállamok korábban az ICJ döntésére vártak. „A helyzet most már egyértelmű, továbbra sem ismeri el Koszovót, igazágtalanul késlelteti európai kilátásainkat” – mutatott rá a kormányfő. Hozzátette, nem számíthatnak arra, hogy Szerbia Görögország és Spanyolország előtt ismerje el az ország függetlenségét.

Hashim Thaci felhívásával William Hague brit külügyminiszter is egyetértett. Hague szerint Koszovó az elmúlt két és fél évben független államként működött, ezért a politikus arra bátorítja az elszakadást eddig el nem ismerő országokat, hogy változtatásnak állásponjtjukon.

A 2008. február 17-én kikiáltott koszovói függetlenséget az ENSZ-nél nyilvántartásba vett 192 ország közül 62 állam ismerte el, közöttük az Egyesült Államok és az EU 22 tagországa. ◀

Szavaznának a székely régióról

Kovács Zsolt

► Székelyföld egységes és oszthatatlan, és egy gazdasági régióba kell tartoznia – jelentette ki Fazakas Tibor a Magyar Polgári Párt (MPP) országos alelnöke, a háromszéki önkormányzat tanácstagja. Fazakas Tibor hivatalos levélben kéri a három székely megye tanácselnökét, hogy mihamarabb hívjanak össze egy közös tanácsulést, ahol határozatba foglalják, hogy Székelyföld egységes, és egy gazdasági-fejlesztési régióba kell tartoznia. Fazakas a Kovászna megyei önkormányzatnál iktatta levelét, a Hargita és a Maros megyei tanácselnöknek ajánlott küldeményként postázta. „Nem szabad a problémáinkat a jövőbe kivetíteni, most kell lépni, mert csak így lehet megakadályozni Székelyföld elszórványosodását” – nyilatkozta sajtótájékoztatóján Fazakas Tibor. Hozzátette: a székelyföldi megyék közös tanácsülésének aktualitását az is növeli, hogy a gazdasági válságban nyilvánvalóvá vált, hogy Romániát át kell szervezni, hogy működő, hatékony állammá váljon. „Európában a gazdasági-fejlesztési régiók közös földrajzi, történelmi és kulturális alapokon nyugszanak, így kell azokat meghatározni Romániában is. Ha létrejön a Székelyföld fejlesztési régió akkor könnyebb lesz kidolgozni a hosszú távú gazdasági, környezetvédelmi, katasztrófaelhárítási stratégiákat, ehhez a mikro-regiók is adtak, hiszen ott vannak a történelmi székely székek” – fejtette ki Fazakas Tibor, aki szerint ha nem lépnek most, akkor növekszik az elmaradottság, az elszegényedés, az esélytelenység és az elvándorlás. ◀

PD-L: tökéletesen tökéletlen kormány

„Egészében a kormány tökéletes” – hangoztatta Adrian Videanu, a gazdasági tárca vezetője

Fotó: gov.ro

Folytatás az 1. oldalról

„Szeptemberig annyira megromlik a helyzet, hogy egyáltalán nem lesz mit menteni” – vetítette előre a PD-L térvészését Sever Voinescu.

Másfelől a kormányátalakítás által érintett tárcavezetők elégedettek a kabinet működésével. „Egészében a kormány tökéletes” – hangoztatta Adrian Videanu gazdasági tárcavezető a 22 című hetilapnak adott interjújában. Szerinte a sajtó kitalációja a szeptember elseji kormányátalakítás. A párt egyik hangadója,

Cezar Preda azonnal „büntette” Videanut kijelentése miatt, szerrinte az ilyen nyilatkozatok értelmetlenek, és „még kevésbé szeretném látni” teszik a volt bukaresti főpolgármestert. Utólag Videanu visszatért a témára, és arra panaszkodott, hogy az újságírók nem rögzítették ironikus hangvételét.

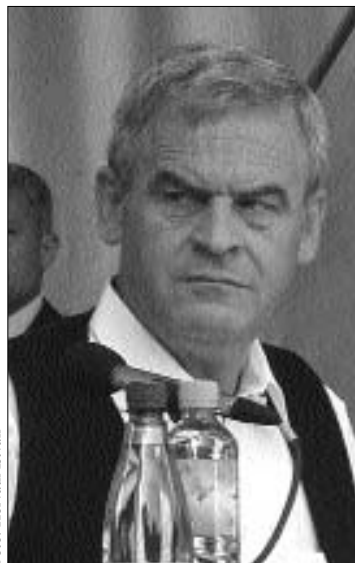
A rosszul teljesítő miniszterek távozását kérők azután kaptak vérszemet, hogy a múlt héten nyilvánosságra hozott közvélemény-kutatások szerint a nagyobbik kormánypárt népszerűsége történelmi, 12 százalékos

mélypontot ért el. Cristian Preda demokrata-liberális EP-képviselő továbbment, és teljesítmény-alapú vizsgálatra ajánlotta a teljes kabinetet, „a kormányfőtől az utolsó miniszterig”. „Egy kormányátalakítás csak szükség esetén kozmetikázás lenne” – vélte. Mint ismeretes, a PD-L-s honatyák már a tavasszal is kérték a rosszul teljesítő és kommunikáló tárcavezetők menesztését. Akkor Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter, Mihai Șeitan munkaügyi miniszter és Daniel Funeriu, az oktatási tárca vezetője került szóba. ◀

EMNT: Tőkés László „elvszerű” kijelentéseket tett

ÚMSZ

► „Talán ha az elmúlt években az ország kormányzásának felelősségét is vállaló pártok képviselői legalább fele ekkora buzgalommal védtek volna az állampolgárok érdekeit és képviselték volna a közügyeket, mint amekkorára hevülettel 'védik az országot' Tőkés László elvszerű kijelentései ellenében, akkor minden bizonnyal a nemzetközi pénzügyi-gazdasági válság sem érte volna annyira védtelen állapotban Romániát, és nem lett volna szükséges szociális genocídiummal felérő megszorító intézkedéseket fogantatni a lakosság többségének megnyomorítására” – olvasható az EMNT által szerkesztőségünkbe tegnap eljuttatott állásfoglalásban. A szervezet ügyvezető elnöke, Toró T. Tibor által jegyzett dokumentum reakció arra a támadásözönre, amelyet a román pártok képviselői zúdítottak az EP alelnöki tisztségét is ellátó Tőkésre a tusványosi szabadegetemen az autonómiával kapcsolatban tett kijelentései miatt. „Ideje volna már végre abahagyni a hivatásos nemzetféltés és figyelemelterelés ezen régiúgy gyakorlatát. Románia népe,

Tőkés László a Tusványoson

nemzeti közösségei egyre kevésbé vezethetők félre demagóg, populista, nacionalista szólammokkal” – fogalmaz Toró. Sajnálattal állapítja meg, hogy „több mint húsz évvel a romániai rendszer-változás után sem a hiteles tájékoztatást szolgáló hívatott média, sem a politikai elit nagy része nem volt képes meghaladni a sajátos romániai nacionálkommunizmusban gyökerező magyarellenes mentalitását”. ◀

Schengeni feltétel lesz a hazai romák integrációja?

► A romakérdés nem megfelelő kezelése miatt Franciaországnak fenntartásai vannak Románia 2011-es schengeni csatlakozását illetően – nyilatkozta tegnap az RFI rádióadónak Pierre Lellouche, a francia külügyminisztérium európai ügyekért felelős államtitkára. Lellouche kritizálta a román kormányt a romaintegrációs politika késlekedése miatt. Mint mondta: az uniós államok felelősek állampolgáraik cselekedetei miatt, a romániai romákért pedig Bukarestnek kell felelnie.

„Nem Franciaországnak kell integrálnia a romániai romákat” – fogalmazott az államtitkár, aki azt is Bukarest szeméretette, hogy máig nincs romaintegrációval megbízott államtitkár, habár neki a miniszterelnök erre már februárban konkrét ígéretet tett. „A román kormánnyal együtt tárgyaltuk a problémával foglalkozó bizottság megalakítását. Többször is Bukarestbe kellett utaznom, mivel nem is akartak hallani e kérdéstről” – mondta Lellouche.

Franciaország 300 eurót és egy repülőjegyet fizet annak a romániai romának, aki hajlan-

dó hazautazni. Eddig megközelítőleg nyolcezer személyt küldtek így haza, azonban sokuk ismét visszautazott. „Néha az az érzésem, hogy retúrjegyet vásárolunk nekik, miközben a francia állam arra adja a támogatást, hogy otthon maradjanak” – mondta. Hozzátette: ennek a rendszernek már nincs eredménye, mivel az unió belül nem tudják nyilvántartani, kik utaznak be és ki az országból. „Az unió belül szabadon mozoghat, ez azonban nem jelenti azt, hogy gyerekkereskedelemmel foglalkozz, vagy koldulásra kényszerítsd gyerekeidet” – szögezte le Pierre Lellouche. Az államtitkár úgy látja: a jelenlegi felháborító állapot Románia imázsának sem tesz jót. Meglátása szerint Bukarestnek a kohéziós alapról rendelkezésre álló húszmilliárd euróból e problémának a megoldására is fordítania kellene. „A romaügy Románia jövő év márciusban esedékes schengeni-csatlakozásának feltétele kellene, hogy legyen. Két és fél millió roma él Romániában, Bukarest felelőssége integrálni őket, nem pedig Franciaországát” – mondta Pierre Lellouche. ◀

A gyűlölet szabadsága

Salamon Márton László

Bár nem eleget, de sokat beszélünk mostanában arról, hogy hogyan változtatta / változtatja meg az internet a médiát, a közvé-

leményformálást, a nyilvános beszédet.

Egyrészt arról esik

sok szó (főleg) szakmai berkekben, hogy a hagyományos sajtó – nyomtatott újságok, rádió, tévé – egyre jobban visszazsorul a világhálón (túl)burjánzó információhordozó formákkal szemben – portálok, szocializációs hálózatok, különböző „csevegő” programok –, másrészt pedig arról, hogy az „új médiában” az olyan fogalmak, mint a szakmaiság, netán politikai korrektség mennyire tágak – és akkor még enyhén fogalmaztunk. Az átalakulás alatt levő, modern sajtóformák igyekeznek ötvözni a hagyományos és az új médiát annak érdekében, hogy az új helyzetben kulcsszóvá vált interaktivitás minél nagyobb mértékben érvényesülhessen. A nyomtatott lapok internetes szájtjaikon is megjelenítik az újságban olvasható cikkeiket, mi több, hozzászólási lehetőséget is adnak a lapot a világhálón olvasók számára. (Ugyanez érvényes a rádiókra, televíziókra is, amelyek a honlapjaikra töltött tartalmat szintén megkommentáltatják a „fórumozókkal”.)

És itt kezdődnek a bajok. A Brassó megyében az izraeli katonai helikopternek a napokban történt balesetéről szóló, egyébként tárgyilagos, a száraz tényeket közlő cikkek rémséges nyilvánosságként vannak – a földkereségen bárkitől egyetlen kattintásnyira – a vad idegengyűlölettel, antiszemitizmussal és uszítástól átitatott álneves „vélemények”, hozzászólások. A zsidó világhéber dominancia tényként kezelése ezekben a szövegekben a legenyhébbek, legszalonskéesebbek közé tartozó fordulat, az olyan geopolitikai meglátások pedig, miszerint Izrael azért edzi harcigépeit Erdély hegyei között, mert hasonló domborzati formákkal találkozott majd Iránban, amikor megtámadja a fundamentalista iszlám államot, ártatlan politológusi ujjgyakorlatoknak tűnnek a többi között.

A jól ismert és demokráciákban alkalmazott alapelv tehát, miszerint valakinek a (szólás)szabadsága, addig tart, amíg nem sérti a mások szabadságát, immár a múlté. A nyilvános beszéd teljesen kiszabadult a politikai korrektség és szalonképeség korlátai közül – az új kommunikációs technológiáknak köszönhetően. És ez a veszély, amelyet ezek az új kommunikációs technológiák hordoznak magukkal, bizony sokkal fenyegetőbb a modern civilizációkra, mint a legmodernebb harcigép, a legfejlettebb haditechnika.

► Román lapszemle

Csak öt PD-L-s szenátor tette közzé nyilvános bevallását a régi ANI-törvény által előírt részletességgel, bár korábban azt hangoztatták, hogy a teljes frakció „nyílt lapokkal játszik”. (Puterea) ► A Cristian Tabărănt nemi erőszakkal vádoló 12 éves kislány szerint az ortodox teológiai végzettségű tévésztár beismerte édesanyja és nagymamája előtt, hogy közöszlött vele. (Evenimentul Zilei) ► Öt nappal azelőtt, hogy a törvény szerint közölniük kellene az elbocsájtott munkatársaik listáját a polgármesteri hivatalok mindenféle cselekkel bújni ki a leépítések alól: az igazgatóságokat átalakítják kereskedelmi társaságokká, vagy a felügyeletük alá tartozó kulturális intézmények művészeitől szabadulnak meg papíron. (Evenimentul Zilei) ► Bulgáriában már 1000 euróért is meg lehet rendelni egy gyilkosságot. (România liberă)

Légi balesetek Izraeltől Romániáig

Megrázta a hazai és az izraeli közvéleményt a Brassó megyei Fundátán bekövetkezett, hét áldozatot követelő baleset, de a tények azt mutatják, nem példa nélküli a romániai tragédia.

ÚMSZ

▶ A helikopter-balesetek visszatérő kérdése: repülésbiztonsági szempontból milyen kockázatot hordoznak ezek a gépek? Az izraeli hadseregben Yasour néven ismert, a nemzetközi forgalomban Sikorsky CH-53 megjelöléssel számon tartott helikoptereket már többször érte súlyos baleset.

A „halál-gép”

Izraelben hosszú listájuk van a tragikus eseményeknek. Yasour gép először 1971-ben zuhant le a Sínai-félsziget partjainál, ekkor tíz katona vesztette életét. Három évvel később két Yassour ütközött egymással, a balesetben nyolc katona halt meg. Míg azonban az első alkalommal technikai okokkal magyarázták a tra-

gédiát, a másodiknál az emberi mulasztás látszott a valószínűbbnek. Hogy valami hiba lehet a konstrukcióval, az akkor került fel újra, amikor 1977-ben minden korábbi veszteséget meghaladó tragédia történt: Jerikó közelében 54 ejtőernyős halt meg, mert lezuhant velük a helikopter.

A sokkoló veszteség után alig ocsúdott fel az izraeli közvélemény, amikor néhány hónappal később az ország déli régiójában ugyanilyen gép, szinte ugyanúgy zuhant le: ekkor négyen halnak meg. Később, 1992-ben egy elit alakulat két tagja vesztette életét, amikor a „halál-gép” leszállás közben megsérült. Az izraeli hadsereg az igazán nagy érvágást akkor szenvedte el, amikor két Libanon felé tartó Yasour összeütközött: 73 katona halálát okozta az újabb baleset. A libanoni–izraeli háború

ideje alatt 2006-ban támadás során sérül meg egy ilyen helikopter, a fedélzetén tartózkodó öt ember nem élte túl a kényszerleszállást. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy nem sokkal a támadás előtt hagyta el a fedélzetet egy ejtőernyős osztag: egyedül ők voltak a Yasour-szerencsétlenségek túlélői.

A NATO is elfogadta

A magyar hadsereg hasonló okokból már „leszállt” egy sokáig kedvelt és használt típussal: 2001-ben kivonták a forgalomból az MI 24-es harci gépet. A drasztikus döntést egy gyulaifratóti baleset előzte meg, a Magyar Honvédség gyakorlóterén ugyanis összeütközött két helikopter. A balesetben az egyik gép kétfős legénysége elhunyt, a másikon ülők súlyos sérüléseket szenvedtek.

Az eset körülményeit kivizsgáló szakemberek számára az egyik fontos, tisztázásra váró kérdést úgy tették fel, hogy mi okozza az izraeli helikopterek esetében is oly gyakori összeütközést. A másik, szintén gyanús ismétlődő jelenség az volt, hogy a sérült forgószárnyasok kényszerleszállása sikertelen. A földet érés után ugyanis az egyik bajba jutott gép kigyulladt, a fedélzetén tartózkodók nem tudtak elmenekülni. Szemtanúk szerint a két gép sokáig szinkronban repült, majd váratlanul zavar következett be, a tragédia pedig másodpercek alatt következett be.

A szerencsétlen ütközés és a kivizsgálás nyomán született döntés érzékenyen érintette a Magyar Honvédséget, hiszen huszonkét évig használta biztonságosan ezeket a helikoptereket: hatvan példány teljesített szolgálatot a hadsereg kötelékében, és csupán egyetlen, 1983-ban bekövetkezett halálos balesetet tartottak nyilván. A gépek iránti bizalom olyan megalapozott volt,

hogy a NATO ezt az egy típust fogadta el a közös akciókban való részvételre. A két halálos áldozatot követelő baleset után azonban a Magyar Honvédség levonta a következtetést, és kivonta a forgalomból a teljes állományt.

Elsősorban magánhasználatban

Romániában 1994 volt a helikopter-balesetek fekete éve: három balesetben tizenkét ember vesztette életét. A két Puma típusú gép utasai meghaltak, a KA-26 pilótája a csodával határos módon megmenekült. Egy évre rá, 1995-ben Nicolae Ceaușescu egykori pilótája szenvedett balesetet Robinson 22-es géppel. A sokat megpróbált és sokszorosan kipróbált, már nyugállományban lévő katona ezt az akciót nem élte túl: kényszerleszállás közben életét vesztette. Az elmúlt húsz évben 25 ilyen jellegű baleset történt az országban, érdekes módon az esetek többségében magán tulajdonban lévő vagy ma-

gáncélra bérelt gépeket ért baj. Többször történt baleset a sürgősségi mentőszolgálat helikoptereivel is: 2000-ben Maros, 2003-ban Kolozs, 2006-ban Iași megyében zuhantak le a SMURD gépei.

A katonai helikopterek viszonylag szerencsésen teljesítették feladataikat. Három évvel ezelőtt ugyan Giurgiu közelében lezuhant egy forgószárnyas repülő, de a fedélzetén tartózkodó három katona sikerrel el tudta hagyni a fedélzetét. Az Alouette típusú gép esetében is a leszállás okozott gondot: a pilóta minden erőfeszítése ellenére képtelen volt biztonságban földre tenni a helikoptert. Az eset azért is foglalkoztatta a hazai szakembereket, mert ezeket a gépeket az állambiztonsági szolgálat folyamatosan használja, az Alouette-k elsősorban kiképzésekhez, különböző manőverek begyakorlásakor teljesítenek jó szolgálatot. A giurgiu szerencsétlen földet érésnek nem voltak előzményei, ennél bonyolultabb feladatokat is sikerrel teljesítettek ezek a gépmadarak. ◀

Így lett a BP-vezér aranybárányból bűnbak

Rájár a rúd a British Petrolra: a Greenpeace aktivistái tegnap Londonban megszálltak ötven benzinkutat – ez is a Mexikói-öböl katasztrófájának következménye. Hiába a vezéráldozat: távozik posztjáról az olajtársaság vezérigazgatója.

Gyulay Zoltán

▶ A brit Tony Haywardot október 1-jétől egy amerikai férfiú, név szerint Robert „Bob” Dudley váltja. Az a feladata lesz, hogy a BP beszenyeződött cégét tisztára sikálja – vélik a brit olajkonzern vezetői emeletén. A vállalat részvényeseinek 40 százaléka egyébként is amerikai, a gesztus tehát elsősorban nekik szól.

A bevont orosz vízum

Dudley 1955-ben született Queens-ben, New York egyik városrészében, de nem itt, hanem Mississippi államban nevelkedett – azon a vidéken tehát, amely a „Deepwater Horizon” nevű tengeri olajfúró sziget április 20-i felrobbanása óta a történelem legsúlyosabb olajkatasztrófáját kénytelen elszenvedni. Az érintett lakosság déli államokban divó dialektusát beszéli. „A partvidéken nőttek fel, miközben úsztam és halakat fogtam” – emlékezett vissza Louisiana olajszennyezete strandjainak meglátogatásakor. Amit pedig ott látott, számára „fájdalmas, érzelmileg megrázó, sokkoló” volt. Az ügyetlenkedő Haywardtól június elején vette át a válság kezelését.

Dudley kémiai eljárás technikát tanult Louisianában, majd Arizonában és Texasban üzemgazdaságot, mielőtt 1979-ben az Amoco konzernnél szolgálatba nem lépett. A Dél-Kínai-tengeren egy mélytengeri fúrásnál dolgozott, megfordult a Kaszpi-tengeren, Angolában, Algériában és Egyiptomban is. Cége 1998-ban egyesült a BP-vel. A törekvő szakember 2003-ban átvette az orosz-brit TNK–BP irányítást, a vállalati stratégián azonban összekülönbözött oligarcha üzlettársaival, Mihail Fridmannal, Leonard Blavatnyikkal és Viktor Vekszelberggel. „Az orosz törvények megsértése” miatt 2008-ban bevonták a vízumát, így került 2009-ben a BP vezetőségébe. A kétgyermekes családapa a konzern ázsiai és amerikai üzleteiért felelt. Elneveztek őt a cég „külgyminiszterének”, de most sokkal inkább egyszemélyben a „kormányfő” és a „katasztrófaügyi miniszter” titulus illeti meg.

A fekete pestis „arca”

A Mexikói-öblöt mérgező fekete pestis alaposan megtépázta a reflektorfényben szereplő előd arcát: mindössze három hónap alatt poraira

Tony Hayward, a British Petrol olajtársaság vezérigazgatója gyakran kényszerült magyarzkodásra

zúzta Tony Hayward három évtizednél hosszabban tartó, példás pályafutását: válságkezelésből hatalmasat bukkolt. A reformok mestere, igazi aranyifjú: azelőtt tobzódott a becenevekben. A BP (a brit világbirodalom egykori konzernje) csúcsvezetőjeként az energiaágazat üdvöskéjének számított – lett belőle katasztrófafőnök, Amerika bűnbakja, a fekete pestis „arca”.

Bukása sok szempontból is példa nélküli. Hírneve romokban. Vállalati hitvallását látványosan elvetették. Karrierje a BP-nél, amelyet 1982-től éppoly ötletesen, mint amennyi könyökléssel épített fel, csúfos kudarccal végződött. Pedig az első negyedét még 5,6 milliárd dolláros rekordnyeréssel zárta

április 27-én, és a cége még „aranyborjúként” ünnepelte, de ekkor már egy hete ömlött az olaj a „Deepwater Horizon” csonkjából. A veszteség azóta – a mai napig – a 17 milliárdot is meghaladja. Ez 1992 óta az első eset, hogy a számok negatívba fordultak: ennyit tesznek ki a büntetések, a kárpótlási igények, a termelés kiesés és a mentés költségei.

„Túl a kőolajon”

A biztonsági előírások már Hayward elődje, Lord Browne idején is sokat vesztettek a BP-nél a színvonalukból. Hayward maga is átélte az Alaszka legnagyobb olajmezejét, a Prudhoe Bay-t ért balesetet, amely súlyos következményekkel járt a

konzernre nézve. A talajban 2006-ban eltört távvezetéken 800 ezer liter kőolaj távozott a külvilágba. Hayward ekkor azt ígerte, hogy hivatalba lépését követően „egy lézer pontosságával” hártják el a hibát. De mindez csak meggyőződés nélküli ígéretnek, üres fecsegésnek bizonyult.

Egy amerikai kormánykiallatás során kiderült, hogy a „Deepwater Horizon”-on már hónapokkal a szerencsétlenség bekövetkezése előtt üzemből kívül helyeztek egy fontos riasztóberendezést. A *The Wall Street Journal* szerint a BP minden harmadik mélytengeri fúrótornyon olyan műszaki eljárásokat alkalmaz, amelyeket az amerikai hatóságok

A kockázatos kategóriába sorolnak. A *Newsweek* pedig

állítja, hogy a BP az elmúlt három esztendőben összesen 760 alkalommal került az újságok címlapjára, mert megsértette a biztonsági előírásokat.

Hayward nem tárt fel új üzleti lehetőségeket sem. Elődje, Lord Browne megberuházásokat hajtott végre a megújuló energiák területén, hogy működési területét hosszú távon megszabadítsa a fosszilis energiahordozóktól. Azt a hangzatos jelszót választotta. „beyond petroleum” („túl a kőolajon”). Hayward alatt a BP egyre inkább megint „British Petroleum”-má lett – a nyugati világ olajszomszójának enyhítésére, de mint kiderült: Észak-Amerika mindezt legnagyobboldajkatasztrófájának az előidézőjévé vált. ◀

Lap-top

A nap címe. Ceaușescu, másodsor is kihantolva, Horia Ghibuțiu, *Evenimentul zilei*.

Magyarzat. Az ihletett cím arra a felmérésre utal, amelynek eredményei szerint ha élne, Nicolae Ceaușescu simán bekerülne az elnökválasztás második fordulójába. A cikk ironiába hajló hangvételét jelzi, hogy a szerző „csodálkozik”: a száz százalékhöz közeli 1989-es eredmény után az „Eltárs” most hogyan szerzett csupán negyven százaléknit. Hát úgy, hogy már nem félnek tőle! Például magunk is: bátran bevalljuk, hogy nem Rá szavaznánk. (De ne reménykedjen a BOT-kormány, Bănescu sem...)

Függeni fog? Bikkfanyelv kis tüzén érlelődik a felfüggesztés – kissé szabadon így fordítható le az *Academia Cațavencu* rövid öszszefoglalója a PSD államelnök elleni ármányáról. A felfüggesztés nem hagyja nyugodni a türelmetlen szocikat, s szemünk hallatára, fülünk láttára válik sutgó propagandából tervvé. Pont Ponta az, aki még bizonytalan; másfelől a pészédések neheztenek a „hülye Voiculescu”, aki megint megelőzte őket egy nyílt levéllel, kisajátítva a saját ötletét. A nagy Hrebenciuc és a még nagyobb Iliescu véleménye szerint az akciót egy másik akciónak kell megelőznie: félmillió aláírás összegyűjtésével egy népi kezdeményezésnek. Az előző felfüggesztés valahogy érdekesebb volt, bár most az esélyei nagyobbak.

Ami az övé, az övé. Sunyi szándékosságot kell felfedeznünk amögött, hogy sokan milyen könnyen elmentek államfőnk egyik ténylegesen zseniális, finom megjegyzése mellett. (Amelyet egy eldugott honlapon fedeztünk fel ismét.) Arra a nyakas és eufóriás felvetésre, hogy kétségtelenül Tusnád, pontosabban a Tusványos nevű kegyhely a világ közepe, Traian Bănescu azt válaszolta: a világ kerek, mindenütt a közepében vagyunk. Íme, egyszerre költői és filozofikus, szemléletes és pontos. Bösz úr szerzett nálunk egy jó pontot!

A nap álhíre. Elena Udrea kijelentette, ha miniszterelnök lesz, Emil Bocot bízza meg kormányalakítással.

Minden napra egy mondat

„Az út olyan járőfelület, melyen onnan, ahol unatkozunk, arra a helyre távozhatunk, ahol semmi keresnivalónk nincs.” Ambrose Bierce

N. C. helyett Szikszayról

Nicolae Ceaușescu lassan ismét a nép legszeretettebb fiává válik. Most, hogy kihantolták tetemét, az is felmerült, hogy az ateizmus apostolaként emlegetett, templomromboló diktátort egyházi szertartással, nagy pápa-segédlettel temessék újra. Hadd legyen egy szent hely, ahol visszásírható a kommunizmus! Úgyis lassan minden második ember visszasírna!

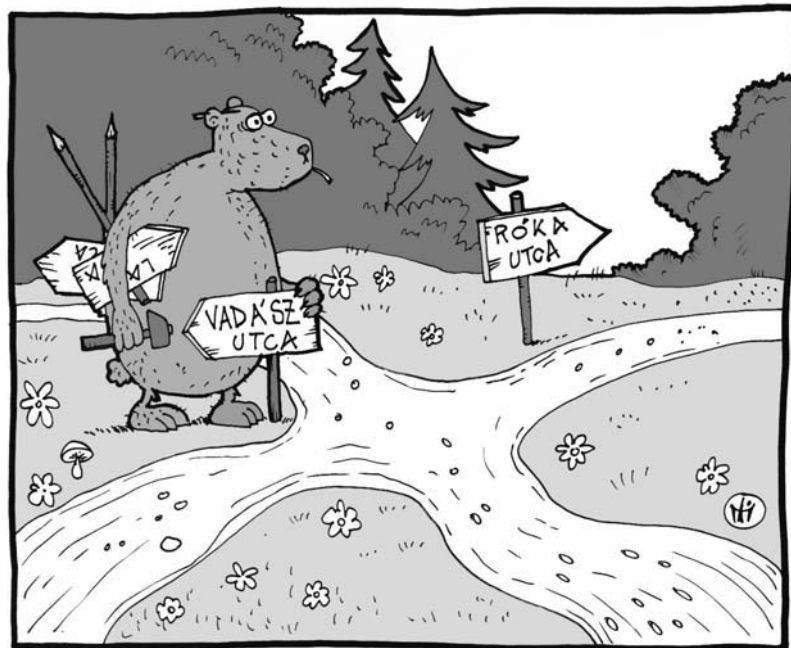
Vizont nekünk, erdélyi magyaroknak – mielőtt isteníteni kezdenék a Vörös diktátort – emlékeznünk kell titkosrendőrségének gatzetteire. Segít az emlékezésben az is, hogy a napokban állítottak emléktáblát szülőfalujában, Magyarpéterfalván a brassói mártírnak, Szikszay Jenőnek.

Értelmiségi volt. Olyan alkotó értelmiségi típus, aki akár egyért azzal a politikai struktúrával, amelyben él, akár ellenzékben áll, semmiképpen sem lehet megközelíthető szerep nélkül, amellyel viszont nem tud másképpen azonosulni, mint a maga öntörvényű és belülről vezényelt módján. Tanár volt. Pallérozta diákjainak tu-

Ambrus Attila

Utcanevadás

Horváth István

Nyavalyatörőrsdi

SZELLEMLIDÉZÉS

Csak kerülgetni lehet azt a kérdést, megközelíteni bátoratlanság vagy túlságos vakmerőség. De annyit a palánkja résein keresztül is látunk, hogy három kísértet közvetlen közelből őrzi a fétist. Az egyik az epilepszia, a másik az alkoholnak vagy egyéb ideg-stilanciának a szertelen és beteges sóvárgása, a harmadik pedig a vér-baj. És van-e orvos, aki tudományos becsületszavára meg merné mondani, hogy ez a három dolog tulajdonképpen nem egy-nyan az a dolog-e?

Hogy a nyavalyatörés néha traumatikus úton is beszerezhető – halom ez ellenvetést. És valóban fel van jegyezve erről két eset. Egy nagyon nyárspolgári német vándorlólegény esete, akinek egy faluban az égő ház gerendája a fejére esett, megsértette az agyveljét, nyavalyatörőssé és gyilkossá tette. Ez még érthető, hiszen a világ három legnagyobb gyilkosa, Hannibal, Julius Caesar és Napóleon is nyavalyatörős volt. Hanem egy olasz szegénylegénynek, egy aféle félbanditának egyszer szintén beütötték a fejét, annak is megsértült az agya és amikor elhagyta az ispotályt, szintén rendes látogatójává vált az epilepszia, de – a poézis is. A csaknem teljesen kulturálatlan ember egyszerre elkezdett vallásos – és nem szárny nélkül való – verseket írni. Igaz, hogy olasz nyelven verset nem írni szinte lehetetlenség. (...) A Mózes dadogó beszélésképtelensége, rémlátásai, a Jézus aszimmetrikus arca, Mohamed pozitív formában is megírt nyavalyatörős volta mind arról tanúskodnak, hogy a vallásos elragadtatottság közvetlen szomszédai az epilepsiának. (...)

Cholnoky Viktor: *Haldokló betegségek, Nyugat, 1910, 14. szám*

Tilos a szerelem

Biztosan látott már az olvasó olyan filmet, amelynek ez volt a címe, mi több a szűzsége is: a házastárs szülők, kedves kuráre-keverő anyókák, világszép boszik és seprűnyélen lovagló köztisztviselési erkölcsösök tiltják az esendő fiatalok számára a szerelmet, azt, hogy egybekeljenek, megesküdjenek az állami ceremónus előtt és templomi hejehujában olvadjanak eggyé. Dióhéjba kerekedjenek, s a Küküllőn le-hajózzanak, majd holnap a ti vendégeitek legyenek. Ők azonban dacolva ezer veszéllyel, ármánnyal és cselszövőszékkel, lánctalpas pimaszsággal és sósavba mártott intrikával, minden akadályt legyűrnek, következik a dinom-dánom, a nagy és meghatóan boldog slussz-passz. És nincs tovább.

Pedig van. Az élet csak most kezdődik. A maga kicsinyes nyúgeivel, súrlódásaival, idegölő napjaival, lélektipró éjszakáival, tivornyás kimaradásokkal és gyermeksírással, adóval, hivatali packákkal. Egy egész egyszerűen csak munkával. Egy bizonyos pontig. Időben és térben. Szívbe markolóan. Ugyanis az egyik pont, sőt szempont, amit az állami alkalmazottak lefaragásánál figyelembe kell vennie a műtétet végző sebész igazgató-főorvosnak, az, hogy ha egy házaspár dolgozik az állami intézményben, azt föltétlenül szét kell választani, az egyik házastársat lapátra kell rakni. Hogy melyiket, azt természetesen döntse el a házaspár – a munkahelyi demokrácia, a választási szabadság égisse alatt – három nap és három éjszaka. Mely egy esztendőnek tűnik.

A törvényalkalmazó abból a klasszikus találós kérdésből indul ki, hogy mi található egy mezítelen titkárnőn? Egy mezítelen igazgató, misszionárius pózban. Hiszen az igazgatónak mindig missziója van. Most például éppen: szétspriccelni a házastársakat.

Vagy abból a feltételezésből startol, mintha a Ceaușescu-házaspár esetét kellene megoldania, amikor az ember hozta az asszonyt, avagy az asszony ráncigálta föl a KB-be az urát. És persze az egész rokonságot, amíg kialakult az összeforrott klán. Ezért mondták akkoriban, hogy a fényes könyökű elnöki dinasztia az különbözteti meg a Habsburgoktól vagy a Bourbonoktól, hogy míg amaz monarchák egymást követték a trónon, emezek érezve a közeli véget, egyszerre uralkodtak.

Na de ha az áldozatok munkájuk közben ismerték és szerették meg egymást? Ha mindenik fél saját érdemei alapján pályázott az állásért különböző időkben és nyerte el teljesen megérdemelten?

Nem számít. A házasság tilos. A munkahelyi érzelmi-emberi kapcsolatok ártalmasak. Pedig egykor a kis vállalkozások korában éppen a családi boltok mentek a legjobban...

Sebestyén Mihály

dását, amint arra Márton Áron püspöktől kapott megbízást 1947. március 17-én, amikor tanárnak a brassói Római Katolikus Főgimnáziumhoz kineveztek: „Mindenkor emlékezetében tartsa és egy pillanatig se feledje, hogy (...) az ifjúság tanítója a vezetősére bízott ifjakat nemcsak az előírt tárgyak tanításánál szóval és alkalmilag a szívhez és az értelemhez szóló intelmekkel, hanem pontos megtartásával adott jó példájával is oktatni és nevelni tartozik...” – írta a főpásztor.

Mindvégig igyekezett csak tanárnak maradni, soha egy lépést sem tett semmi vezető állás elnyerésére, sőt, ha ilyesmire kiszemelte a hatalom, következetesen elutasította. Mégis vezető volt: ő volt a Brassó megyei magyarság legnagyobb tekintélyű egyénisége. Erre a hatalom is felfigyelt. Arra is, hogy nem lépett be a Román Kommunista Pártba.

Miként azt is árgus szemmel kémlelte, hogy minden erejét az új magyar irodalomtörténet megírására fordította. Úgy vélte, a korábbiak vagy túlságosan marxista, vagy túl-

zontan kozmopolita szemléletűek. Titokban dolgozott rajta, utasítása szerint még anyósa sem olvashatott bele a kéziratba: „Nem szabad odaadni neki, öregasszony, még elmondja valakinek!” – figyelmeztette feleségét. A mű készült, már a jelenkor irodalmá-

nál tartott, amikor elkezdődött Szikszay Jenő kálváriája: a Szekuritáté gépezete a csendesen, ám eredményesen munkálkodó magyartanárral ellen beindult. 1977 húsvétja előtt két héttel kezdtek el zaklatni. Ke-

resték az iskolában, beidéztek kihallgatásra. Vallatták. Nem kevesebbet követeltek tőle, mint hogy ismerje be, kapcsolatban áll a külföldi reakciós erővel. Távollétében a lakásán házkutatást tartottak. A leadót keresték, amellyel a kapcsolatot tartja a nyugatiakkal. Természetesen nem találtak semmit. Megtalálták viszont a magyar irodalomtörténet kéziratának tizenegy kötetét.

Húsvét hétfőjén engedték ki a Szekuritátéről. Az orvosi látélet szerint halála előtt megrugdosták. De jobban fájt, hogy az irodalomtörténet kéziratát elko-

öntözni megy az ismerős nőkhöz. Senkinél nem volt. A padláson találták meg felakasztva, húsvét harmadnapján, 1977. április 12-én. Sokan gondoltak arra, hogy Szikszay Jenőt megölték, hogy a Szekuritáté tette el láb alól.

Temetése is furcsán zajlott le. Az iskola vezetősége nem engedélyezte a diákok részvételét a gyászszertartáson. Koszorúra sem gyűjthettek. A temetésen, aki szólni akart, leintették. A főesperesbe és a kano-kba is belefojtották a szót. Vasvári Aladár pápai prelátnak mégis erőt gyűjtött, és elbúcsúztatta.

Dossziéjából az is kiderül, hogy Szikszay Jenőt a Szekuritáté megpróbálta beszervezni. A megkönyékezett tanár határozottan visszautasította a beszervezésre vonatkozó ajánlatot. Nem vált besúgóvá. A hamis, megalkuvó élet helyett Szikszay Jenő az autentikus létet választotta.

Talán az ő példájára kellene ma figyelni és figyelmeztetni, nem pedig arra, hogy ismét megjelent a világunkban a román nép legszeretettebb fiának, a Kárpátok gényusának, a lángelkű forradalmának a teteme, és kísérteni kezdett nacionalkommunista szel-

Hálapénz és hozzájárulás

ÚMSZ

► Az egészségügyi hozzájárulás bevezetéséről tárgyalt a tegnapi kormányülésen a Boc-kabinet, amely úgy döntött: a koalíciós tárgyalásokon egyeztetnek többek közt arról is, hogy kiket érinthet a mentesség. A tervek szerint az ezer lejnél kisebb jövedelemmel rendelkezők, a háborús veteránok és a 18 évnél fiatalabbak lesznek a kedvezményezettek.

Elvileg 2011. január elsejétől fizetni kell majd a különböző egészségügyi ellátásokért akkor is, ha a betegnek van érvényes társadalombiztosítása. Az új finanszírozási rendszert Cseke Attila egészségügyi miniszter is támogatja, habár a bevezetést külső nyomásra vállalta a kormány, még Ion Bazac minisztersége idején. A betegek által fizetett hozzájárulás feltevéle volt a Világbankkal, a Nemzetközi Valutaalappal és az Európai Bizottsággal kötött kölcsönszerződés teljesítésének. A megegyezés értelmében 2009. december 31-e óta külön díjat kellene fizetni a beavatkozásokért. A háziorvosnak minden vizsgálatért 5 lej, a járóbeteg rendelésben történő ellátásért 10 lej, az egynapos kórházi gondozásért 15, a hosszabb beutalásért 50 lej tartozik majd a biztosított.

Nem zsebbe megy

A módosítást az ellenzéki szociáldemokraták „különadóként”, a betegek jogait képviselő szervezetek (például a Krónikus Betegek Országos Szövetsége) hasznos, de nehezen kivitelezhető tervként értékelték. Tény, hogy Európában nem ismeretlen ez a rendszer. Hasonló hozzájárulást fizetnek a németek, az észtek, a horvátok és a csehek is. A hazai közvéleményben többször módosult a megítélése az új rendszernek. Ioan Bazac javaslatát még beadványban támogatta Cseke Attila és Derzi Dezső is, igaz, az akkori javaslat gyökeresen el-

2011-től fizetni kell az egészségügyi ellátásért akkor is, ha a betegnek van társadalombiztosítása

tért a maitól, és az egészségügyi rendszer alufinanszírozását kívánta orvosolni. Azaz: a betegek által fizetett pénz egy része a kórházi infrastruktúra működtetését, egy része az orvosok bérkiégitését szolgálta volna. Az érvényben lévő tervek szerint azonban – figyelmeztet Cseke Attila – a betegek nem az orvost, hanem az ellátást, a kezelést, az infrastruktúrát finanszírozzák. A módosítás előnye továbbá – figyelmeztetnek a szakértők –, hogy racionalizálhatja az ellátórendszerek kihasználtságát: kevesebben, jól megfontolt indokkal fordulnak majd segítségért. Az egyik fontos ok, amiért változott a hozzájárulás megítélése az az egészségügyben tapasztalható korrupció, amelynek felszámolása még mindig nehezen kezelhető problémát jelent. Az új rendszer bevezetésének támogatói úgy vélik, ha a betegek számla ellenében fizetnek az intézményekben, kevesebb pénz vándorol majd az alkalmazottak zsebébe feketén.

Fehér köpeny, fekete pénz

A hazai egészségügyi rendszer korrupcióját nemzetközi figyelem övezi, egyre nagyobb a nyomás ennek felszámolására. Az Egyesült Államok bukaresti nagykövetségének támogatásával egy hete készült felmérés a visszaélések mértékéről és jellegéről, a statisztikai adatokat a napokban hozták nyilvánosságra. A vizsgálatok megállapították, hogy a megkérdezettek 91 százaléka a román egészségügy alapvető problémájának tekinti a korrupciót, és csupán 10 százaléka gondolja úgy, hogy ez a jelenség másodrendű fontosságú. A válaszadók többsége szerint a korrupcióért az orvosok és a betegek egyaránt felelősek: 23 százalék úgy véli, hogy az orvos hibás, mert elfogadja a paraszolvenciát, míg 11 százalék szerint a beteg követi el a vétéséget, amikor csúszópénzt ad. A felmérés megállapította, hogy a kutatásban részt vevők jelentős része, 81 százalék szerint közvetlen összefüggés van az ellátás és

a kezelés minősége, valamint a hálapénzfizetés között. A csúszópénzt adók 63 százaléka az orvosokat, 51 százaléka az asszisztenseket, míg 36 százaléka a kisegítő személyzetet is lefizette. Ugyanakkor a korrupciós betegek 69 százaléka elismerte, hogy úgy adott hálapénzt, hogy arra senki sem szólította fel, míg 31 százaléka arról számolt be, hogy az orvos maga ismertette az illegális tarifát. A felmérésben részt vevők 56 százaléka gondolja úgy, hogy a korrupció kiváltható lenne egy új legális fizető-adományozó rendszer kiépítésével.

A fizetés egyik alternatívája lehetne az egészségügyi hozzájárulás, míg a másik alternatívát az intézmények számára felajánlható, és az adóból leírható adományozás ösztönzése jelentené. A kormány által tervezett hozzájárulás mértéke érdekes módon megközelíti az „átlagos” csúszópénz mértékét. A felmérések szerint az éves paraszolvencia összege a válaszadók 46 százaléka esetében kisebb, mint 50 lej, 26 százalék azonban 50 és 200 lej között

ad pénzt egy év alatt az orvosoknak, 19 százalék többet fordít hálapénzre évente, mint kétszáz lej. Az asszisztensek közül a kórházi alkalmazásban lévőknek van pluszbevétele: ők alkalmanként 20-40 lej tehetnek zsebre a betegektől.

A háziorvosok számára a korrupcióval élők 78 százaléka 40 lej adott esetenként, de a megkérdezettek 85 százaléka arról nyilatkozott: háziorvost még soha nem próbált meg lefizetni. A szakellátásban részt vevő orvosok számára a megkérdezettek 78 százaléka 40 lejnél többet fizetett szolgáltatásonként, 27 százalék arról számolt be, hogy ez az összeg 60 lejnél is nagyobb volt. Az adakozókedv ellenére a korrupciót maguk az elkövetők is elítélik: 81 százalékuk úgy véli, hogy el kellene bocsátani a korrumpálható orvost, és csupán 18 százalék véli igazolhatónak a csúszópénz elfogadását. A felmérés eredményeire kitért az Európa Tanács júliusi országjelentése is: a dokumentum szerint rendkívül súlyos problémáról van szó.

Az orvosoknak elegük van

A finanszírozás átalakításának szükségességére figyelmeztetnek a szakmai szervezetek is, de a többség úgy véli, elengedhetetlen az orvosok bérének növelése. Dan Peretianu, az Orvoskamárák Szövetségének elnöke úgy véli, a közalkalmazásban lévő egészségügyi alkalmazottak a bércsökkentések miatt hátrányban vannak a magánszektor által finanszírozott alkalmazottakhoz képest. Ezzel magyarázható a szakember szerint a minden eddigi mértéket fölülmúló orvoselvándorlás. A megállapítást igazolja a tény, hogy az utóbbi hónapokban hatezer orvos lépett ki a román egészségügyi rendszerből: legtöbbször Angliában, Franciaországban és Olaszországban kapott a hazai ajánlatoknál tízszer jobban fizető állást. ◀

Röviden

Árvízi alapot sürgetnek

Nem enyhül az árvízveszély, az Országos Hidrológiai és Vízgazdálkodási Intézet újabb narancssárga veszjelzést léptetett érvénybe a Prut folyóra az Oroftiana-Rădăuți szakaszon, mivel a víz szintje veszélyesen emelkedik. Ugyanakkor sárga veszjelzés él több folyón az ország északnyugati és középső felén, többek között a Tiszán, a Túrón, a Szamoson, a Láposon, a Krasznán, a Körösökön, az Aranyoson, a Nyáradon, a Küküllőkön és az Olton is. Az egyre súlyosbodó árvíz károkozhat az erdőszélekre székelyföldi szolidaritási alap létrehozását sürgeti Érdler András RMDSZ-es képviselő. Az elképzelés szerint minden település önkormányzata egy adott kritérium szerint járulna hozzá a pénzügyi alaphoz, így katasztrófa esetén helyi forrásból történhetne a kárrendezés. Háromszéken az elmúlt időszak áradásai hatalmas károkat okoztak az infrastruktúrában, de több házat és háztartást és mezőgazdasági területet is megrongált a víz. A katasztrófának egy halálos áldozata is van, Bölönben a víz elsodort egy 51 éves tanítónőt.

Egyre több a koraszülött

A hazai újszülöttek 9 százaléka korábban jött világra a vártnál az elmúlt évben: 17 383 csecsemő súlya nem érte el a 2500 grammot, és több, mint 10 ezer csecsemő a 8. terhességi hónap betöltése előtt született. Aggasztó, hogy magas a nagyon alacsony súllyal születő gyermekek aránya: a 28. terhességi hét előtt és 1 000 gramm alatt születettek a koraszülöttek 1,5 százalékát teszik ki. A jelenség okát a szakértők az életszínvonal romlásával és a mentálhigiénés nevelés hiányával magyarázzák. Súlyos gond továbbá, hogy a várandós nők 18 százaléka egyáltalán nem vesz részt terhesgondozásban, ezért a megelőzés lehetőségei sem adódtak. A legtöbb koraszülést a moldvai és a munteniai megyékben tartják nyilván.

Kismamák, házi őrizetben

Kovács Zsolt

► „A betegszabadságolókat hatóságilag ellenőrzéséről szóló egészségügyi minisztériumi rendelet csapdába ejtette a kisgyerekes szülőket. Az érvényes rendelkezések szerint a nap bizonyos szakaiban nem hagyhatják el otthonukat, mert ellenőrizhetik őket jogszerűen veszik-e igénybe a szülési szabadságot” – állítja Érdler András sepsiszentgyörgyi RMDSZ-es képviselő, aki lapunknak arról számolt be, gyereke születése után a családorvos aláírta feleségével, hogy a nap bizonyos szakában köteles otthon tartózkodni. Érdler András szerint a

kapkodva meghozott rendelkezés miatt fordulhat elő, hogy olyan személyeket is érint a lakás elhagyásának tiltsága, akik esetében fel sem merülhet a család lehetősége, hiszen senki nem ad szülési és gyermeknevelési szabadságot annak, akinek nincs kisgyereke. Jelenleg a kismamának vagy a gyermeknevelési szabadságot igénylő apának a családorvosnál alá kell írnia, hogy otthonában tartózkodik 8 és 11 óra, 14 és 17 óra, illetve 18 és 20 óra között. Ezekben az időpontokban köteles kinyitni az ajtót, ha az egészségbiztosító, a munkaadója vagy a rendőrség ellenőrizni akarja. Ez azt

jelenteli – mondja Érdler –, hogy a kisgyereket nem sétáltathatják, nem vihetik szabadba, hiszen bármikor megjelenhetnek az ellenőrök. A képviselő az ügyben felkereste a Kovászna megyei Egészségbiztosító Pénztár vezetőjét, és kérte, küldjenek körlevelet a családorvosoknak, hogy a szülőkre ne alkalmazák az ellenőrzésre vonatkozó rendeletet. A háromszéki biztosító pénztár a bukaresti eligazításra vár. Forró Béla, a megyei egészségbiztosító pénztár igazgatója elmondta: még nem kaptak választ Bukarestből, de „ha valami változik, azonnal közlik a családorvosokkal”. ◀

HIRDETÉS

▶ Röviden

Rusztikus országimázs

„Fedezd fel a Kárpátok kertjét” mottóval indul a román turizmust népszerűsítő kampány, melyet ma mutatnak be hivatalosan a sanghaji Világkiállításán. A falevelet és vízfolyást ábrázoló grafikai szimbólum uralkodó színe a zöld, mely a rusztikus idillt, az ország természetközelségét emeli ki a korábbi, tengerpartot népszerűsítő arculat helyett.

Kölcsön a banknak

A kis- és közepes vállalkozások, valamint a nagyobb cégek finanszírozására ötvenmillió eurós hitelvonalat létesített a Román Fejlesztési Bank az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal (EBRD) – írta a pénzügytérzetek közleményére hivatkozva a *Hotnews.ro*. A pénzalapokat befektetésekre és munkatőkére fordíthatják az igénylők.

Litván csoda

Második negyedéves gazdasági mutatói alapján Litvánia sikeresen kilábalnia a recesszióból – írta a *Bloombergre* hivatkozva az *Agerpres*. A balti állam, mely tavaly még a válság által második legjobban sújtott európai uniós tagállamnak számított, első sorban az export és az ipari termelés növekedésének köszönhetően tért magához.

Soványodó hitelpiac

Szigorúbb hitelfelveleket szabnának a cégek számára az euróövezet pénzügytérzetei a harmadik negyedévben – derült ki az Európai Központi Bank felméréséből, melyet a *Mediafax* idézett. A szakemberek szerint erre azért lesz szükség, mert az államadósságok elharapózása megromította a bankok finanszírozáshoz való jutásának lehetőségeit.

Halasztás adóügyben

Augusztus másodikára halasztották a tegnapi kormányülésen az Adótörvénykönyv metodológiai normáinak érvénybe lépését – írta a *Mediafax*. Az adóalap kiszélesítéséről szóló dokumentumot előbb nyilvános vitára bocsátanák a Pénzügyminisztériumban.

Báránnyak farkasbőrben

Mivel nehezményezik, hogy nem kapnak támogatást a mezőgazdasági minisztériumtól, tüntetéssel fenyegetőznek az Agrostar Szövetséghez tartozó juh- és kecskatenyésztő gazdák – írta a *Mediafax*. Azzal érvelve, hogy a báránnyak-keresletben Európa-szerte 300 ezer tonnányi hiány létezik, az érdekvédelmi képviselő javasolja, hogy kormánytámogatással 1,5 milliárd euróra emeljék Románia jelenleg évi egymilliárdot érő báránnyak exportját.

Kevés bevételből sok kiadás

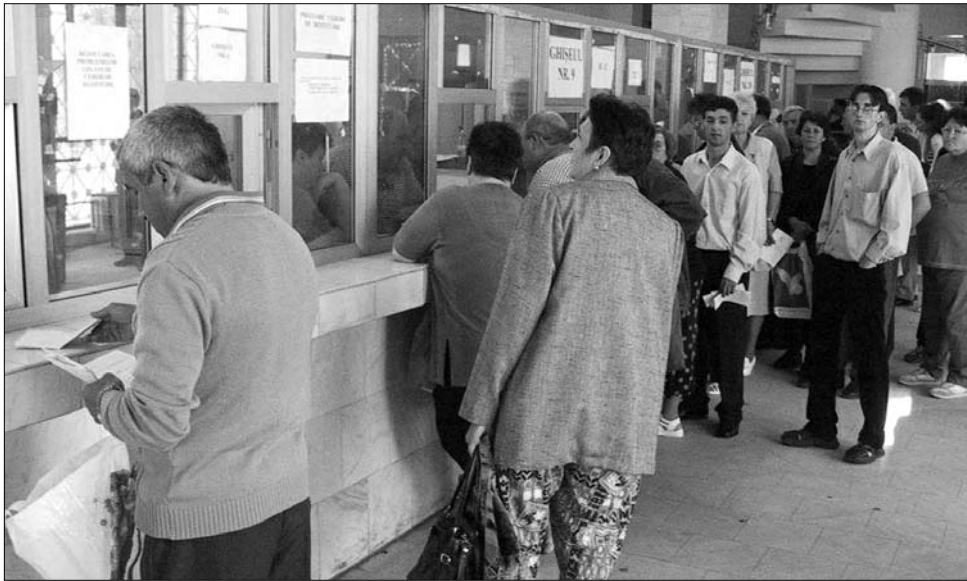
Munkatársunktól

▶ Míg az állam első félévi bevételei 0,1 százalékkal, 77,2 milliárd lejre csökkentek az egy évvel ezelőtti szinthez képest, négy százalékkal emelkedtek a kiadások, elérve ezzel a 95,3 milliárd lejes értéket. Majdnem az összes szegmensben nőttek a költségek, megtakarítást csupán a személyzeti, illetve a javakra és szolgáltatásokra fordított kiadások terén értek el.

Megengedett deficit

A kiadások nagyrésze az előző évek alatt felhalmozott költségvetési hiánnyal magyarázható, valamint a kölcsönfelvétellel, mellyel éppen ezen deficitet kívánták fedezni. Csúcsán a kamatok 21,6 százalékos költségnövekedést jelentettek, de megterhelte az államkasszát az is, hogy az európai uniós támogatásoknak a költségvetésből fizetendő része 132,6 százalékkal emelkedett. A büdzsének több mint egytizedét (12,2 százalékot, azaz 11,7 milliárd lejt) befektetésekre fordították.

Az államkincstár bevétel-növekedéséről leginkább a hozzáadottérték-adó (áfa/tva) és a jövedelemadó gondoskodott, további 921 millió lejjel pedig az Európai Bizottság gyarapította a kasz-

Az államkincstár féléves bevétel-növekedését szinte kizárólag az adók révén befolyt pénz biztosította

Veszélybe sodor az IMF?

Magyarország vitája az IMF-fel jól mutatja, hogy a Valutaalap rugalmatlansága az európai élénkület veszélyeztetési – vélte Mark Weisbrot, az amerikai Gazdasági és Politikai Kutatások Központjának (CEPR) társigazgatója. A többek között Nobel-díjas közgazdászt is a tagjai között tudó szer-

vezet vezetője, interjúban úgy fogalmazott: az IMF pénzügyi jelenlétének hatására növekedésellenes politika indulhat be az egész régióban. Weisbrot kijelentette, hogy az IMF politikája veszélyt jelent Kelet-Európa számára, a növekedési fékek kihathatnak a térség egészére is. (Vg.hu)

Versenyfutás a pénzért

szát az állam által megelölegzett kifizetések fejében.

Bár a Pénzügyminisztériumi mutatók nem derűlátóak, a jó hír az, hogy az első negyedévi költségvetési hiány 18,07 milliárd lejen állt meg, mely hajszálnyival elmarad az IMF által kijelölt legfennebb 18,2 milliárd szint mögött.

Mivel az első negyedévben sem sikerült tartani az állami tartozásokat érintő vállalásokat, a fizetési kötelezettségek elhalasztását fogja kérni Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter a Nemzetközi Valutaalaptól (IMF) – ahogy a tárca a hitelmegál-

lapodás 2009-es aláírása óta minden egyes alkalommal tette.

A Pénzügyminisztérium ugyanakkor négyszázmillió euró piacról való beszerzésére tett kísérletet tegnap egy éves futamidejű kötvények kibocsátása révén – melyre a költségvetési deficit finanszírozása miatt van szüksége. A

tranzakció végül a várt összeg háromszorosát hozta: 4,9 százalékos kamattal 1,213 milliárd euróval gazdagítva az államkincstárt. A kormány nem ez az első ilyen próbálkozása: mint ismeretes, legutóbb július elején jutott ily módon 1,39 milliárd lejhez, úgy, hogy közben visszautasítani kényszerült több ajánlatot is, mivel a piaci szereplők túlságosan magas kamatot szabtak volna a kötvényeknek. (Emiatt az állam több mint ötven százalékkal kevesebb pénzhez jutott, mint amennyit az ügylettől előzetesen remélt.)

„A fiskális konszolidációnak együtt kell haladnia az európai alapok lehívásának stratégiájával” – fejtette ki a *Hotnews*nek adott interjúban Daniel Daianu közgazdász, volt pénzügyminiszter, aki szerint az országban tárgyaló IMF és európai uniós delegációnak nem csak intelmekkel és nyilatkozatokkal, hanem konkrét tanácsokkal és javaslatokkal kellene segítenie Románia gazdasági talpraállását. A szakember Ausztria példájára hivatkozva a köz- és magánszféra szorosabb együttműködését javasolta a válság leküzdéséhez, mely a nagy infrastrukturális beruházások révén munkahelyeket biztosít és fenntartja a gazdasági aktivitást. ◀

Lakásépítési támogatás a „second hand” helyett

ÚMSZ

▶ Mivel az Első ház program második kiadása – mellyel elsősorban az új lakások építését célozták volna meg – nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, új hitelkonstrukciók kidolgozásához fogtak a pénzügytérzetek. Bár lényegesen nagyobb kölcsönösszeg állna azok rendelkezésére, akik zöldmezős beruházás terveznek (családi- vagy társasház építésére), az eddig felvett hitelek majdnem kizárólag régi ingatlanok megvásárlására fordították.

A szerény érdeklődésért Emil Boc miniszterelnök az építkezési engedélykésédelmes kibocsátását okolta és felszólította a bankokat, legyenek segítőkészebbek azon ügyfelekkel szemben, akik zöldmezős házak építésére igényelnének kölcsönt. (Reményei szerint ez felgyorsítja majd a helyi önkormányzatok engedélykibocsátási procedúráját is.) A felkérésre tizenkét bank válaszolt, melyek július folyamán hetven, illetve hetvenöt ezer eurós hitelkeret nyújtására szerződtek vagy szerződnek az Első házat menedzselő országos garanciaalappal. Miután az elmúlt hónapban még csupán a CEC Bankhoz fordulhattak azok, akik kormány-

zati garanciával fognának építkezésbe, augusztustól új kölcsönfelvételi lehetőségekben „dúskálhatnak” – a kormányzat reményei szerint ezzel is fellendítve az ezzel összefüggő gazdasági szektorokat.

A projekt tavaly őszi indulása óta összesen 1,027 milliárd euró értékben több mint 24 600 igénylőt juttatott kormányzatilag garantált lakáshitelhez. A 2010-re előirányzott pénzkeretnek eddig mintegy felét használták fel, a legtöbb pozitívan elbírált kölcsönt a Román Kereskedelmi Banknál (BCR) jegyezték. A statisztika szerint jelentősen csökkent a visszautasított kérvények száma, általában az igénylések 70–80 százaléka megkapja a hitelhez vezető zöld utat.

Mint korábban beszámoltunk róla, az Első házat övező kezdeti lelkesedést a kormány megszorító csomagja is negatív irányba befolyásolta. A potenciális vevőkör egyik jelentős szelete, a közalkalmazottak, illetve nyugdíjasok – akik a program indulásakor biztosnak hitt jövedelmük miatt a legfőbb kedvezményezettnek számítottak – a fizetések megnyírálása és a gazdasági instabilitás miatt most inkább kívá-
válnak. ◀

Uniós útlevelel a sertéshúsnak

Hírösszefoglaló

▶ Újra engedélyezheti a Romániából származó disznóhús, illetve az ebből készült húspari termékek kivitelét az Európai Bizottság, miután 2003-ban a sertéspestis kitörése miatt teljes tilalmat rendelt el ezek exportjára.

„Az elkövetkező időszakban folytatódnak az ellenőrzések az uniós hatóságok részéről, hogy megbizonyosodjunk a sertéskór eltűnéséről a védőoltások befejezését követően is. Ezen ellenőrzések kimenetelétől függ, hogy a bizottság rábólint-e a román sertéshús-termékekkel való kereskedelem újraindítására

az európai közösségen belül” – fogalmazott sajtóközleményében az Európai Üzletekért felelős főosztály. A sertéshúszállományok (élő állatok, valamint ebből készült áruk egyaránt) engedélyezése fontos lépés lenne a kereskedelem teljes liberalizációjának irányába.

Az európai piaci blokádot azért rendelték el 2003-ban a romániai cégek számára, mert az országban oltották az állatokat a sertéspestis ellen. Mivel az ellenőrző hatóságok úgy találták, a kórt még mindig nem sikerült kiküldeni, ezért megzabolázták, négy évvel később 2009 decemberéig hosszabbították meg a kiviteli tilalmat. A ro-

mán hatóságok tavaly év végén megkapták az Élelmiszerlánc és Állategészségügyi Állandó Bizottság jóváhagyását a román sertéshús forgalmazására – azzal a feltétellel, hogy biztosítva legyen a kivitelre szánt húsárak és termékek nyomkövethetősége.

A húsokra kiszabott piaci tilalomnak nagy szerepe volt a román-magyar mezőgazdasági kapcsolatok szorosabbra fűzésében – nyilatkozta korábban lapunknak Szabó József Andor, Magyarország agrárattaséja, aki szerint a Romániában jelenleg feldolgozott sertéshús közel 65 százaléka a szomszédos országból származik. ◀

A román sertésszállományok hamarosan újra elindulhatnak Európába

Fotó: Mediafax

Patthelyzetben a műveltetők

Antal Erika

► A 63-as sürgősségi kormányrendelet alkalmazása a megyei és városi önkormányzatokat arra sarkallja, hogy jelentős bér- és létszámcsoökkentést hajtsanak végre alkalmazottaik és a fennhatóságuk alá tartozó intézmények alkalmazottai körében is. Maros megyében ez jelentősen érinti a megyéhez tartozó kulturális intézményeket, így a bábszínházat, a Maros Művészegyüttest és a *Látó Szépirodalmi Folyóirat* szerkesztőségét is.

Senki sem nélkülözhető

„A hön áhított közép-reteg kialakulásához elengedhetetlen a kultúra” – nyilatkozta lapunknak a marosvásárhelyi *Látó* főszerkesztő-helyettese, aki szerint a létszámcsoökkentéssel, amit a megyei és városi önkormányzatok a kulturális intézményeknél eszközölnek, pontosan ezt a közép-reteget kinevelők és nevelők társadalmát lehetetlenítik el. A szépirodalmi folyóirat a Maros Megyei Tanács köteleibe tartozik, ezért érintik az állami alkalmazottakra vonatkozó megszorítások, első körben az, hogy két és fél állással csökkenti a munkatársainak létszámát. „Bármilyen hihetetlen, de egy ilyen kis szerkesztőségben is szükség van a tíz ember

munkájára” – hangsúlyozta Szabó Róbert Csaba. A havonta megjelenő lapnál öt szerkesztő dolgozik, az ő munkájuk mellett pedig fontos a könyvelő, a titkárnő, a takarítónő tevékenysége is, senkit nem lehet nélkülözni.

Mindenki kivételezett akar lenni

A két, román és magyar tagozattal működő Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház hatvan alkalmazottat foglalkoztat, a színészek mellett műszaki munkatársak, irodalmi titkárság, könyvelőség is dolgozik, Gabi Cadariu szerint senkitől sem lehet megválni, ezért egy kéréssel fordultak a kulturális minisztériumhoz, hogy kivételezzenek a bábszínházzal és hagyják meg az alkalmazottak létszámát. A kivételezés nem példánélküli a Maros megyei önkormányzat által működtetett kulturális intézmények sorában, hiszen a filharmóniánál senkitől sem kell megválniuk. A Maros Művészegyüttes számára a legrosszabb, ami történhet, az eddig bekövetkezett fizetéscsoökkentések mellett már csak a létszámcsoökkentés lehet – tudtuk meg Barabás Csaba Attila igazgatótól. A két együttest foglalkoztató intézménynek 90 alkalmazottja van. Ezek közül 12 személlyel kevesebben dolgoznak majd a román és 10-el a magyar tagozaton, ha

A bérek leszállalásának után már csak a létszámcsoökkentés „hiányzott” a Maros Művészegyüttesnek

„Mesés helyzetben” a Művelődés

A Kolozsváron megjelenő *Művelődés* című folyóiratnál népmesébe illő a helyzet – fejtette ki érdeklődésünkre Szabó Zsolt főszerkesztő. „Van is, meg nincs is, ad is, meg nem is” – így jellemezhető az, amit a Kolozs Megyei Tanács biztosít a lap szerkesztőségének. „A semmit osztották kétfele, majd azt is csökkentették 30 százalékkal” – eseteli a főszerkesztő, akitől megtudtuk, hogy ugyan a megyei tanács két és fél év után eldöntötte, hogy vállalja a folyóirat finanszírozását, de még pénzt nem adott. „A fizetésemet, amelyet már 25 szá-

zalékkal csökkentettek, augusztus 8-án kelte kézbe kapom” – mondja a főszerkesztő, akinek június 1-jétől versenyvizsgával hagyták jóvá az állását, addig ugyanis munkatársaival együtt mint a Művelődés Alapítvány alkalmazottja dolgozott. A nagyváradi *Várad* folyóiratnál négy ember dolgozik, holott hat álláshoz volt joga eddig a szerkesztőségnek. Ahhoz, hogy senkit ne kelljen elküldeni a laptól, Szűcs László főszerkesztőnek sikerült „alkut kötnie”: a be nem töltött két állást áldozzák fel a létszámcsoökkentés oltárán.

nem sikerül valamit kitalálni a létszámcsoökkentés ellen. „Nem elég, hogy a táncosaink 500–600 lejért dolgoznak, de ha bekövetkezik az, amitől félünk, akkor

ezért a kevés pénzért még többet kell dolgozniuk” – mondta a magyar tagozat vezetője. A Művészegyüttes helyzetét nehezíti az is, hogy szerződést kötött

Novák Ferenc magyarországi koreográfussal a János Vitéz színpadra állítására, a szereposztást pedig nem lehet lecsökkenteni, kevesebb táncossal létre-

hozni a produkciót. „Úgy érzem, hogy az utóbbi néhány évben sikerült újból felemelni a Maros Művészegyüttest, színvonalas előadásokat készíteni, a hírnevét öregíteni és akkor most jönnek ezek az intézkedések és kárba mehet az egész” – mondta Barabás Csaba Attila.

A Maros Megyei Könyvtár sem kivétel a létszámcsoökkentések alul, ott már két hete megbeszélést tartottak a nehéz helyzetről és próbáltak ésszerű megoldást találni a lehetetlenre.

Még semmi sem végleges

A megyei önkormányzatnál még nincs véglegesítve, hogy mi történjen a kulturális intézményekben. A kormányrendelet szerint augusztus 16-ig kell végrehajtani a költségmegvonást. Barta József gazdasági igazgató lapunknak elmondta, az intézkedés értelmében a megyei tanácsnak 536 alkalmazottja lehet, 189 személyt kellene leépíteni. Az elemzés folyamatos és a végző döntésnek az augusztus 12-i tanácsülésig kell megszületnie. Barta szerint nem biztos, hogy ez a létszámcsoökkentés a kulturális intézményeket is érinteni fogja, hiszen mindent megpróbálnak, hogy se a szerkesztőségek, se a bábszínház, vagy a művészegyüttes tevékenysége ne csorbuljon. ◀

Míves sokaság Udvarhelyen

Baloga-Tamás Erika

► A székelyudvarhelyi Székelytámadt-várban holnap nyitja meg kapuit a 11. Míves Emberek Sokadalma. A több mint egy évtizedes múltra visszatekintő rendezvényt, amely leginkább a hagyományos mesterségek bemutatására épül, ezúttal két naposra tervezték. Lőrinc Zsuzsanna, a szervező Artera Alapítvány vezetője szerint az idei MES kicsit más lesz, mint az eddigiek. „A 11. alkalomra, úgy tekintek, mint az elsőre, hisz amellyel, hogy rengeteg újdonsággal jelentkezik, legfontosabb talán mégis az, hogy a szervezésben azok is részt vettek, akikért valójában szervezzük a MES-t. Tehát nagyon sok kézműves partner, társszervezőnk van, sőt, rajtuk kívül az Erdélyi Kézműves Céh is besegít a teendőkhöz. A rendezvénybe ez hozza a színt, ezért lesz változatos és választékos a holnap kezdődő esemény” – mesélte lapunknak Lőrinc Zsuzsanna. A szervező örömmel számolt be arról is, hogy az idei MES-en az iparművészeti termékek is megjelennek, több képzőművész vesz részt kiállítóként.

Hagyományőrző csoportok a Székelytámadt-vár árnyékában

A Míves Emberek Sokadalma évről-évre több kézművest vonz, idén több mint száz kiállító lesz, akik között most is megtaláljuk majd a hagyományos és különleges portékát készítő mestereket, a fafaragóktól egészen a gyöngyfüzőkig. „Ebben az

évben az előzőkhöz viszonyítva több a hagyományőrző program, de természetesen nem maradhatnak el a színvonalas koncertek, a hagyományőrző táncgyűttek fellépése és a mesterségbemutatók sem. Utóbbiból nagyon sok lesz, amelye-

ket kézművesek tartanak majd, és érdekessége az, hogy a bemutatás mellett bárki ki is próbálhatja” – sorolta fel lapunknak az esemény meghatározó elemeit a szervező. Idén nagyobb hangsúlyt fektettek a szervezők a gyermekprogramokra. A Mesefalu alkotóházban vagy a Sótörő Játsszóházban olyan tevékenységekben vehetnek részt a gyermekek, amelyekkel bizonyára nem mindennap találkozhatnak, mégis érdemes, ha megismerkednek ezekkel. A Csíkszentdomokosi Ősi Értékek Egyesület és a márfalvi asszonyok közreműködésével a Sótörő Játsszóházban például szemtanúi lehetnek az igazi, ősi kendermunkálásnak az áztatástól kezdve a tilolás, léhelésen keresztül a fonásig, szövésig. De lesz állatsimogatás, sőt lovaglás is, nem csak lovon, hanem számárháton is. Nem maradhat el a történelmi íjászbemutató sem a Kürtygyarmat Hagyományőrző Egyesület jóvoltából. A zenei programok közül pedig említést érdemel a budapesti Cimbalid fellépése, akik először koncerteznek Erdélyben és igazi különlegesség lesz a Magyarpalotkai Cigányzenekar fellépése is. ◀

Kortárs vágyálmok

Kovács Zsolt

► Csiki Csaba videó-munkáiból és műalkotásaiból nyílt tárlat a sepsiszentgyörgyi MAGMA Kortárs Művészeti Kiállítóterben.

A médiaművész Wunschtraum (vágyálmok) című egyéni kiállítását kedden este Bartha Zonga esztéta, a Székely Nemzeti Múzeum munkatársa nyitotta meg. A kiállított alkotások „feeling-art” tárgyak, fontos, hogy a befogadó érzésből közelítsen ezekhez, hiszen a „szerző”, a képzőművész munkamódszere is az, hogy az érzéseire hagyatkozik az alkotás folyamatában. Bartha Zonga méltatásában kiemelte, hogy a német cím izgalmas meszszerűségbe helyezi a tárlatot, a

német szó jelentése vágyálmok, az álmok kreativitására utal, arra, hogy az álmok, az álmodás a legszemélyesebb tevékenységünk. A kortárs műalkotás nem lezárt, autonóm mű, hanem a folyamat jellege a meghatározó, mondta az esztéta. Ezeket az installációkat, médiamunkákat a nézőnek is újra kell teremnie, ha rájuk hangolódik régi tapasztalatait aktiválhatja, vagy újakat hozhat létre. Csiki Csaba kiállítása a hatodik tárlat az áprilisban megnyílt Magma kortárs kiállítóterben, és akárcsak a Korábbi Kiállítások, ez is rendezvény, szokatlan alkotásokat mutat be. Az installációk, videómunkák provokatívak, elgondolkodtatóak, és humorosak egyszerre. ◀

Fontos, hogy a befogadó érzésből közelítsen az alkotások felé

Fotó: Bagyi Beatrix Jakab

Fotó: Solyósi Emőke

Július 29., csütörtök

Az év 31. hete és 210. napja, hátravan 155 nap

Ma Flóra és Márta nevű olvasóinkat köszöntjük. A Flóra latin mitológiai eredetű női név, a virágok és a tavasz római istennőjének a neve. Jelentése: virág. Holnap **Judit, Xenia** napja van.

Évfordulók

- 1734-ben a heiligenkreuzi apátság VI. Károly császár rendeletével megkapja a szentgotthárdi apátságot.
- 1878-ban az Osztrák-Magyar Monarchia megkezdte Bosznia és Hercegovina okkupációját (megszállását).
- 1938-ban japán-szovjet katonai összetűzés kezdődik Távol-Keleten, a Haszan-tónál.
- 1948-ban megkezdődnek a XIV. olimpiai játékok Londonban.
- 1954-ben az Egyesült Királyságban megjelenik J. R. R. Tolkien: „A Gyűrűk Ura” trilógiájának első kötete, „A Gyűrű szövetsége”.

Vicc

Árkon-bokron túl, Óperenciás tengeren is túl, de még az üveghegyeken is túl lakik a kurtafarjú malac. Reggel felkel, kinyitja az ablakot, kihajol és így szól: – Hú a franc essen bele... de rohadt messze lakom!

Recept

Kanizsai rakott hús

Hozzávalók: 80 dkg tarja, 10 dkg zsír, 1 kg krumpli, 2 db babérlevél, 2 dl fehérbor, 2 dl csontlé, bors, só. **Elkészítés:** A burgonyát vékony karikára vágjuk és ráhelyezzük a babérlevelet. A felét zsírral kikent tűzállóedénybe rakjuk, megsózzuk borsozzuk, ráhelyezzük a karikára szeleteket hagyma felét, és erre a hússzeleteket majd a kimaradt anyagokat rátesszük meg sózzuk borsozzuk és a krumplival betakarjuk. Leöntjük a fehérborral és a csontlével meglocsoljuk olvasztott zsírral majd lefedve puhára pároljuk 45-50 percig a sütőbe. Tetejét kissé lepirítjuk.

Gondolatjel

Visky István rovata

Az egészség sokszor nem jelent egyebet, mint azt, hogy ugyanolyan betegségben szenvedünk, mint a szomszédunk. Az, hogy a környezetünkben még mások is szenvednek ugyanabban a betegségben mint mi, azt az érzetet kelti bennünk, hogy végül is nem vagyunk olyan betegek. Ha olyan betegségünk van, ami másnak nincs, annak sú-

lyát megsokszorozva érezzük, és elesetségünk ezzel is csak nő. Az, hogy a másik is szenved szinte meggyógyít bennünket. Nincs ebben semmi önző rosszakarat, hanem sokkal inkább a közösen hordozott terhelés csökkenése és a közös szenvedésből merített erő. Az ember közösségi lény, szüksége van arra, hogy megossza terheit másokkal.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Ma olyan helyre hivatalos, amitől kissé izgatott. Számos befolyásos, ismerős emberrel találkozik, és szeretne jó benyomást kelteni.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Alaptalan pletykákra ne reagáljon, és ne is figyeljen rájuk. Keresse a jó humort, izgalmas emberek társaságát.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

A mai nap kedvez a magánéleti kapcsolatoknak, kellemes beszélgetést folytat régi barátjával. Meggondolatlan ígéretet senkinek ne tegyen.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Mindig érdemes kellő időt szakítania arra, hogy párja kedvében járjon. Ma összpontosítson arra, amire szerelme vágyik, s jutalma nem marad el.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Nyugtalanítja a környezetében egy zajforrás. Próbáljon meg alkalmazkodni a szomszédok zajához nap közben. Ez még nem ok arra, hogy elköltözzön.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Minden figyelmét ismét a munkájának szenteli. A szabadság után nehezebbre esik a munkakezdés, de az eredmény ösztönzőleg

hat Önre.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Itt az ideje, hogy olyasmibe kezdjen, amit még nem próbált ki. Ha állásajánlatot kap, legyen határozott és váltson!

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Hajlamos kicsit „elszállni”. Amikor hirtelen jelentkezik valaki, akivel már rég szeretett volna találkozni, ne heveskedjen.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Előnyös fordulatra számíthat. Ha lehetőség adódik, hogy a következő napokban elutazzon, egy pillanatra se gondolkozzon, hogy menjen-e.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Kerülje a felesleges összetűzéseket a mai napon. Ne vállaljon plusz feladatot, amennyit bír, pihenjen, kapcsolódjon ki egy jó olvasmány társaságában.

VÍZöntő (I. 21.–II. 19.)

Egy új pénzügyi lehetőség teljesen felvillanyozza. Ügyeljen arra, hogy a nyáron jusson ideje kikapcsolódásra, szórakozásra, hogy feltöltődhessen.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Váratlan események miatt teljesen felborul az eltervezett napi-rendje. Ez ne idegesítse, legyen rugalmas, alkalmazkodjon a változásokhoz.

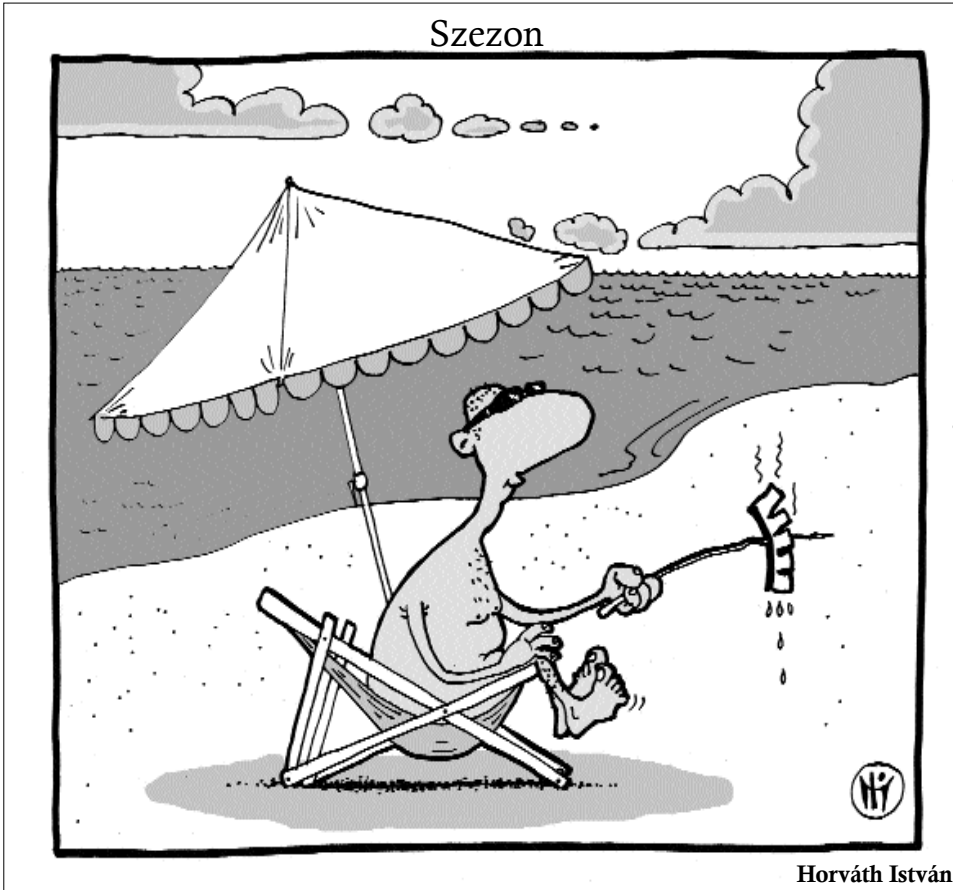
A következő napok időjárása

Péntek	30°C / 25°C	Állalában kevés lesz a felhő felettünk. Napos, száraz, meleg idő várható.
Szombat	31°C / 27°C	Egyre melegebb levegő érkezik térségünkbe. A délutáni órákban nyugaton már lehet zápor.

Készítette: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	26°C	17°C
Brassó	28°C	11°C
Bukarest	27°C	15°C
Csikszereda	22°C	11°C
Kolozsvár	26°C	14°C
Marosvásárhely	26°C	14°C
Nagyváradi	25°C	16°C
Szatmárnémeti	24°C	15°C
Temesvár	28°C	17°C

A magasan még mindig nedves, de egyre melegebb levegő érkezik fölénk. Ennek hatására napközben megnövekszik a felhőzet, és főként a középső és északnyugati tájakon valószínű zápor, zivatar.

Horváth István

***	EGYFAJTA PATTANÁS	IDŐMÉRŐ TARTÓZÉKA	...FUTÁS: ROHANGÁLÁS	***	FONTOS FEM	RÓMAI PÉNZ VOLT	KAJLA FÜL IGÉJE	KÖTÖMB EPÜLET SARKÁN	DARÁL
MAGYAR OLAJCEG				FONTOS ERC					
HIVATALI KELLEKEK				SÜRÜN NÖTT					
APA, BIZALMASAN						VALAMEDIG NYULÓ			
FÖLDRE REJT					BÍRÁL	BECÉZETT IZABELLA			
MAGYAR KOMIKUS (JÓZSEF)				HALÁSZ-ESZKÖZ	JÉZUS EGYIK TANITVÁNYA				DEDÓBA JÁR
SPANYOL (RÓV.)			EGNI MEGSZÜNÖ	KATEKIZMUS					
ZORRO JELE	MOSOLYOGJ...! (PETŐFI)		LÁBBAL ILLET			TOLSZTOJ			
ILYEN MÓDON	KÉTSZER!					NYUGAT (RÓV.)			RÖVID MORZSEJEL
IRÁSMŰ FŐBB SZEREPLŐJE						ÓRA JELE			

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Darvas Beáta (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582, Baló Levente – 0748-784679 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyváradi), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert, Szabó Ildikó Erzsébet

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Banic István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postai) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

Alkalmazunk frissen végzett: építőmérnököket kivitelezési munkakörbe.
Jelentkezés: Csikszereda, Barompiac (Obor) u. 52/A sz. Tel.: 0266-371737, 0744-575282 E-mail: teclum@teclum.ro

agnus RAPID 88.3 FM
Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!

rtm
MAGYARORSZÁGI RÁDIÓ
98.9 FM

Paprika rádió
füjön csip
95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
ahol talál a szó

Ausztrálokat úsztattak a trikolórok Váradon

Vízilabda

V. Ny. R.

▶ Olé, olé, olé! – zengett a nagyváradi uszoda, amikor Románia felnőtt férfi vízilabda-válogatottja Ausztráliát is legyőzte a Világkupa csoportkörében. Miután a nyitó körben megérdemelt nélkül mosták le Irán legjobbjait, a tegnapi második fordulóban már Kovács István trikolórijai is megizzadtak ahhoz, hogy végül 11-9-re nyerjenek. Erre viszont számítani lehetett, hiszen még a világbajnoki ezüstérmes spanyoloknak is meggyűlt a baja az ausztrálokkal, de a keddi meccsen érvényesült a papírforma, s kezdeti hátrányukat ledolgozva végül 9-7-re győztek az ibérek.

Az ausztrálokat trikolórok ellen is hatékonyan kezdték, de egygólos előnynél többet nem tudtak kiharcolni. A romániaiak végig tartották az iramot, viszont az első, majd a második játékrészt is hátrányban zárták. A térfelcserét követően aztán eredményesebb volt a hazai támadás, Iosep kiegyenlítette az állást 6-6-ra, majd Ramiro Georgescu – a második játékrészben értékesített ötméterese után – 7-7-re módosította a harmadik já-

tékrész utáni állást. A negyedik negyedek már egyértelműen a romániaiak irányították. Cosmin Radu góljával megszerezték a vezetést, s miközben Stoenscu magabiztosan védte a hazai kaput, Kádár Kálmán harmadik találatát is kipipálta, majd Andrei Bușilă is megszerezte az ausztrál hálót. A pontot az „i”-re ismét a center, Cosmin Radu tette fel, amikor 11-8 arányú előnyt harcolt ki, így végül,

bár az ausztrálok még szépítettek, Kovács István szövetségi kapitány világbajnoki kvalifikációt célzó tanítványai megnyugtató kétgólos különbséggel nyertek, s várják a csoportkör mai utolsó fordulóját, amikor is a spanyolokkal néznek farkasszemet. A 17 órakor kezdődő találkozót az RTV 1 élőben közvetíti, míg a Világkupa többi összecsapását a DigiSport Plus sugározza.

A többi eredmény: B csoport: Horvátország–Kína 14-4, Egyesült Államok–Szerbia 9-17. Az A csoportban rendezett Spanyolország–Irán-meccs tegnapi lapzártánk után kezdődött, míg ma Kína–Szerbia (15.30 óra), Románia–Spanyolország (17 óra), Egyesült Államok–Horvátország (18.30 óra) és Ausztrália–Irán (20 óra) párosításban mártóznak meg a me-
dencében. ◀

A második fordulóban már Kovács István trikolórijai is megizzadtak a győzelemért

Fotó: Horgos Zsolt

Éremeső Barcelonában

Atlétika

T. J. L.

▶ Kedden már érmekezt is osztottak a Barcelonában zajló 20. atlétikai Európa-bajnokságon. Némi meglepetésre, az első versenyszámot, a 20 km-es távgyaloglást egy 19 éves orosz nyerte: Sztanyiszlav Jemeljanov 1 óra 20:10 perc alatt ért célba. Az ezüstérmes az olasz Alex Schwazernek (1:20:38), a bronz pedig a portugál Joao Vieiraának (1:20:49) jutott. Silviu Casandra (1:24:51) a 15. helyen ért célba, a magyar Helebrandt Máté pedig feladta a versenyt.

Az utolsó sorozatig úgy nézett ki, hogy női súlylökésben fehérorosz dobogó lesz. Hatodik kísérletre azonban az orosz Anna Avgyejeva golyója 19,39 m-re szállt, Janina Pravalinszkaja-Kralcsik pedig tíz centi miatt elvesztette a bronzérmét. Európa-bajnok Nagyvezsda Osztapcsuk (20,48 m), második pedig Natalja Mihnevics (19,53 m). A magyar Márton Anita 17,78 m-rel a 11. lett.

Brit dupla és olasz bronzérem született a férfi 10.000 m döntőjében, Mo-

Farah (28:24.99 perc), Chris Thompson (28:27.33 perc) és Daniele Meucci (28:27.33 perc) ünnepelt. Marian Ionescu (30.21:76 perc) a 21. helyen ért célba. 400 méteren Cătălin Cîmpeanu (46.17 mp) bejutott a legjobb 24 közé, a magyar Lukács Máté (47.74 mp) azonban kiesett. Jó eredménnyel kvalifikálta magát a 400 m elődöntőbe Angela Moroșan, aki 55.11 mp-cel nyerte futamát. A négy évvel ezelőtt, Göteborgban bronzérmes Marian Oprea 17,03 m-rel hatodikként jutott a harmasugrás fináléjába.

Nem jutott döntőbe Mihai Donișan (2,19 m magasugrásban), Cornelia Deiac (6,45 m távolugrásban), Viorica Țigău (6,21 m távolugrásban), Maria Negoită (55,68 m gerelyhajításban) és Felicia Țilea-Moldovan (46,51 m gerelyhajításban) Utóbbi társ-csúcsstartó lett, ami az Eb-részvételeket illeti: a portugál Fernanda Ribeiroval együtt hat kontinensviadalon vett részt.

Tegnap a női 20 km-es gyaloglással indult a döntők sora, a dobogó mindhárom fokára orosz versenyző állt fel: Olga Kanyiszkina (1:27:44), Anyiszja Kirgyapkina (1:28:55) és Vera Szokolova (1:29:32). ◀

Urziceni–Zenit a BL-ben, kalandos tévéközvetítéssel

Labdarúgás

Turós-Jakab László

▶ A döntés a jövő szerdai, szeptérvári visszavágóra maradt az Unirea Urziceni-Zenit harmadik fordulóbéli BL-selejtezőben, miután a Ghencea-úti Steaua-stadionban 0-0-ra zárult a nem bajnokok ágán szereplő párharc keddi esti első felvonása. A mérkőzés meghatározó eseménye a 36. percben következett be, amikor Bruno Paixao portugál játékező kiállította az orosz ellenfélnek sportszerűtlenül befejejt Pădurețut.

Közel egy óráig emberhátrányban, Roni Levy tanítványai már nem veszélyeztet-

hették az orosz kaput, inkább kivédekeztek a gólnélküli döntetlent. A szeptérvári gárda még így is megszerezhetette volna a győzelmet, de a 89. percben Arlauskis kapufára tolt Kanunnyikov erőteljes fejesét.

A román bajnoki ezüstérmes Unirea az alábbi összeállításban szerepelt: Arlauskis - P. Marin, Galamaz, Maftai, Bordeanu - Paraschiv, Pădurețu - Marinescu, Neaga (Rusescu 86), Frunză (Onofraș 72) - Bilașco (Dale 89).

Felemás nyilatkozatok

Roni Levy, az Unirea izraeli edzője azon kesergett, hogy az emberhátrány mi-

Rostálódó Európa Liga

Labdarúgás

T. J. L.

▶ A harmadik kör első mérkőzéseivel folytatódik ma a labdarúgó Európa Liga-selejtezők sorozata. Az egyetlen versenyben maradt magyar csapatnak meglehetősen nehéz a feladata: a Győri ETO a francia élvonal egyik legjobbjával, a Montpellier-vel kell megküzdenie. Pintér Attila együttese a kvalifikáció nyitófordulójában a szlovákiai Nitrát, a másodikban pedig a kazah Atyraut búcsúztatta magabiztosan. A találkozót magyar idő szerint 20:30 órakor kezdődik a győri stadionban.

Nehéz feladat előtt áll a Dinamo is, amely a Hajduk Splitet fogadja Bukarestben. A horvátok nagy formában vannak, 6-1-gyel kezdték a bajnokságot. A román pontvadászatot idegenbeli győzelemmel kezdett Dinamo keretében a két új szerzemény, Ionel Danciuescu és Elias Bazzi is helyet kapott. Az este 9-kor kezdődő mérkőzést a Pro Tv közvetíti élőben, az angol Lee Probert bírászkodik.

A Temesvári FC este 7-től Finnországban mutatkozik be. Ellenfele, a MyPa Anjalankoski halasztott a legutóbbi bajnoki fordulóban és csak 12. a 14 csapatos finn bajnokságban. A ma esti mérkőzést az ír David McKeon vezeti. Az EL harmadik selejtezőköréből egy meccset már kedden lebonyolítottak, a bolgár CSZKA Szófia 3-0-ra nyert az északír Cliftonville ellen.

A mai műsor: Szibir Novo-szibirsk (orosz)-Apollon Li-

masszol (ciprusi), Spartak Zlatibor (szerb)-Dnyipro (ukrán), Dnyepri Mogiljev (fehérorosz)-Baník Ostrava (cseh), Inter Turku (finn)-Genk (belga), Ruch Chorzów (lengyel)-Austria Bécs (osztrák), Karpatij Lvov (ukrán)-FC Zesztafoni (grúz), IF Elfsborg (svéd)-FK Teteks (macedón), FC Utrecht (holland)-Luzern (svájci), Molde (norvég)-VfB Stuttgart (német), Randers FC (dán)-FC Lausanne (svájci), Aalesund (norvég)-Mötherwell (skót), APOEL Nicosia (ciprusi)-Jablonec (cseh), OB Odense (dán)-Zrinjski Mostar (bosnyák), Kalmar FF (svéd)-Levszki Szófia (bolgár), Beroe Sztraza Zagora (bolgár)-Rapid Bécs (osztrák), Maccabi Haifa (izraeli)-Dinamo Minszk (fehérorosz), Wisła Kraków (lengyel)-FK Karabah (azeri), Cercle Brugge (belga)-Anorthoszisz Famaguszta (ciprusi), Galatasaray (török)-OFK Belgrád (szerb), Nordsjælland (dán)-Sporting Lisszabon (portugál), NK Maribor (szlovén)-Hibernian Edinburgh (skót), Crvena Zvezda (szerb)-Slovan Pozsony (szlovák), Viktoria Plzen (cseh)-Besiktas (török), Olimpiakosz (görög)-Maccabi Tel-Aviv (izraeli), Sturm Graz (osztrák)-Dinamo Tbiliszi (grúz), Rabotnicki (macedón)-FC Liverpool (angol), Marítimo Funchal (portugál)-Bangor City (walesi), Shamrock Rovers (ír)-Juventus Torinó (olasz), AZ Alkmaar (holland)-IFK Göteborg (svéd), Jagiellonia (lengyel)-Arisz Szaloniki (görög), Buducnost Podgorica (montenegrói)-IF Bröndby (dán). ◀

Egyórás közvetítés

Bár az utolsó pillanatig úgy tetszett, hogy a meccset senki sem közvetíti élőben, pár perccel a kezdeti sípszó előtt a BI TV előrukkolt a meglepetéssel. A gyatra minőségű, ki tudja, milyen körülmények közt beszerzett kép a 15. és 30. perc között még bolondította a nézőket, aztán eltűnt.

A mérkőzés szünetében, mintha csak varázsütésre, tökéletesre javult a közvetítés minősége, kétségkívül más csatornán sugároztak. Radu Moraru, a Nașul talkshow ismert moderátora biztosította a nézőket, hogy megvásárolták a közvetítési jogokat az oroszoktól, azaz minden törvényes, nem kalózádról van szó. Moraru a maga humoros modorában kommentált. ◀